

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Vliv daní na finanční rozhodování podniku

The effect of taxes on financial decision of a company

Kristýna Vrzalová

Plzeň 2015

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kristýna VRZALOVÁ**
Osobní číslo: **K12B0406P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Vliv daní na finanční rozhodování podniku**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Zásady pro vypracování:

1. Charakterizujte daňovou soustavu České republiky a zaměřte se na daň z příjmů právnických osob a daň z přidané hodnoty.
2. Popište finanční rozhodování podniku se zaměřením na vliv daní na jednotlivé fáze rozhodovacího procesu.
3. Charakterizujte Vámi vybraný podnik včetně jeho majetkové, finanční struktury a celkové finanční situace.
4. Aplikujte zjištěné poznatky v oblasti vlivu daní na finanční rozhodování ve vybraném podniku.
5. Proveďte zhodnocení s možnými návrhy dalších rozhodnutí v oblasti finančního managementu.

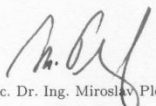
V Plzni dne 25. října 2014

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

- **HRDÝ, Milan; Michaela KRECHOVSKÁ.** *Podnikové finance v teorii a praxi.* Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. 267s. ISBN 978-80-7478-011-0
- **MARKOVÁ, Hana.** *Daňové zákony: úplná znění platná k 1.1.2014.* Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5171-9
- **MAREK, Petr.** *Studijní průvodce financemi podniku. 2. aktualiz. vyd.* Praha: Ekopress, 2009. 634s. ISBN 978-80-86929-49-1
- **VALACH, J.** *Finanční řízení podniku.* Praha: Ekopress, 2001. ISBN 80-861119-21-1
- **VANČUROVÁ, Alena; LÁCHOVÁ, Lenka.** *Daňový systém ČR 2014.* Praha: Vox, 2014. 391s. ISBN 978-808-7480-236

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Karel Karlovec**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **25. října 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **24. dubna 2015**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Vliv daní na finanční rozhodování podniku“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 14. dubna 2015

.....
Podpis autora

Poděkování

Děkuji panu Ing. Karlu Karlovcovi za konzultace, užitečné rady a pomoc při vedení mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat panu inženýrovi Pavlovi Löffelmanovi a celému ekonomickému oddělení Západočeského konzumního družstva v Sušici za poskytnutí firemních materiálů a ochotu, čas a energii, kterou mi věnovali.

Obsah

Úvod.....	7
1 Daňový systém.....	9
1.2 Důležité pojmy spojené s daněmi	10
1.3 Daňový systém v ČR.....	13
2 Druhy daní	15
2.1 Přímé daně.....	15
2.1.1 Daň z příjmů FO	15
2.1.2 Daň z příjmů PO	17
2.1.3 Daň z nemovitých věcí	19
2.1.4 Daň z nabytí nemovitých věcí	20
2.1.5 Silniční daň.....	21
2.2 Nepřímé daně	21
2.2.1 Spotřební daně.....	21
2.2.2 Daň z přidané hodnoty.....	23
2.2.3 Ekologické daně	24
3 Finanční rozhodování	25
3.1 Finanční řízení.....	25
3.1.1 Cíle a principy finančního řízení	26
3.2 Finanční plánování	27
3.3 Finanční analýza.....	28
3.4 Rozhodovací procesy	29
4 Vliv daní na finanční rozhodování podniku	30
4.1 Vliv zdanění při výběru právní formy podnikání.....	31
4.2 Vliv zdanění na kapitálovou strukturu	31
4.3 Vliv zdanění na investiční rozhodování	32
4.4 Vliv zdanění na personální politiku	33
4.5 Vliv zdanění na řízení rizika	33
4.6 Vliv zdanění na poskytování darů.....	33
4.7 Vliv zdanění na určení termínu prodeje CP	34
5 Západočeské konzumní družstvo Sušice	35
5.1 Historie družstva	35

5.2 Základní údaje o družstvu	35
5.3 Členství a organizační struktura.....	37
5.4 Předměty podnikání	37
5.5 Marketing družstva.....	39
5.6 Ekonomická situace družstva	39
Ukazatele rentability družstva	40
Ukazatele likvidity družstva	41
Ukazatele aktivity družstva	41
Ukazatele zadluženosti družstva.....	43
Čistý pracovní kapitál.....	43
5.7 Zhodnocení situace družstva	44
6 Daně v družstvu	45
6.1 Silniční daň.....	45
6.2 Daň z příjmů FO.....	47
6.3 Daň z nabytí nemovitých věcí.....	48
6.4 Daň z nemovitých věcí.....	48
6.5 Daň z přidané hodnoty	49
6.6 Daň z příjmů právnických osob	52
7 Finanční rozhodování a plánování v družstvu	54
8 Vliv daní na finanční rozhodování družstva	56
Závěr	66
Seznam tabulek.....	69
Seznam obrázků.....	70
Seznam použitých zkratk	71
Seznam použité literatury	72

Úvod

Daně jsou velice rozšířeným a diskutovaným tématem dnešní doby. Problematiku daní řeší jak občané tak i společnosti. Ti všichni se musí přizpůsobovat nastavenému daňovému systému v České republice, ve kterém jsou prováděny každý rok změny. Vždy není zrovna lehké se vyznat v novelách a úpravách zákonů o daních, proto si zaměstnanci nechávají zpracovávat roční vyúčtování svým zaměstnavatelem a společnosti využívají možnosti pomoci daňových poradců. Daně mají samozřejmě velký vliv i na finanční rozhodování společností. U každé společnosti se vliv daní na rozhodování odlišuje a to především podle velikosti dané společnosti a jejího charakteru.

Tématem této bakalářské práce je vliv daní na finanční rozhodování podniku. Pro zkoumání tohoto vlivu je vybráno Západočeské konzumní družstvo v Sušici vzhledem k jeho velikosti a předmětům činnosti. Jeho daňová politika je velmi rozsáhlá.

Bakalářská práce je rozdělena do několika kapitol. První čtyři kapitoly obsahují teoretické poznatky využívané pro praktickou část bakalářské práce. První kapitola je věnována daňovému systému nejprve obecně a dále je zaměřena na daňový systém v České republice. Ve druhé kapitole jsou popsány druhy daní, které se u nás v současné době vyskytují. Nejprve jsou daně rozděleny na přímé a nepřímé a dále je pozornost věnována každé dani zvlášť.

Třetí kapitola charakterizuje finanční rozhodování a zaměřuje se na cíle a principy finančního řízení, na potřebu finančního plánování, finanční analýzy a v neposlední řadě na rozhodovací procesy ve společnosti. Ve čtvrté kapitole je pojednáno o vlivu daní na finanční rozhodování. Tato kapitola rozebírá na jaké činnosti, se kterými se společnost setkává, mají daně vliv.

Další kapitoly jsou zaměřeny na představení společnosti a zjištěné informace k tématu bakalářské práce v družstvu. Pátá kapitola představí družstvo z celkového hlediska a zmíní se o historii, základních údajích, organizační struktuře, předmětech podnikání a marketingu družstva. Dále je zhodnocena celková finanční situace družstva. K tomuto jsou použity ukazatele finanční analýzy.

V šesté kapitole jsou představeny daně, které družstvo musí odvádět finančnímu úřadu. Sedmá kapitola se týká popsání finančního rozhodování v družstvu. Je specifikováno,

kdo má jaké pravomoci a cíle, které družstvo sleduje při svém rozhodování a zpracovávání finančního plánu. Osmá kapitola se zabývá přímo vlivem daní na rozhodování v družstvu a zjišťováním, které daně hrají v družstvu roli, a zda mají velký nebo naopak nepodstatný vliv na finanční rozhodování družstva.

V závěru této práce jsou zhodnoceny zjištěné poznatky při zpracování praktické části, a případně navrhuta opatření, která by mohla přispět ke zlepšení daňové politiky společnosti.

Cílem mé bakalářské práce je obecné seznámení s danou problematikou a analyzování vlivu daní vybíraných v České republice na finanční rozhodování podniku, které je zpracováno v Západočeském konzumním družstvu v Sušici.

1 Daňový systém

1.1 Daň

„Daň je povinná, zákonem uložená platba, která plyne do veřejného rozpočtu. Je nenávratná, neekvivalentní a zpravidla neúčelová.“ (Vančurová a Láchová, 2014, s. 9). Kdyby daň nebyla povinná, nikdo by jí nechtěl platit. Placení daní je dáno zákonem a daně plynou do státního rozpočtu, kde slouží k hrazení společných potřeb. Rozdělují se do rozpočtů obcí a krajů nebo státního fondu. Z daní se platí základní školství, zdravotnictví, apod. Například příspěvek ze silniční daně plyne do Státního fondu dopravní infrastruktury a hradí se z něj výstavba a údržba silnic a dálnic. (Vančurová a Láchová, 2014)

Daň je také nenávratná, nikdo jí občanovi nevrátí a zaplacením daně nevzniká žádný konkrétní nárok na statek. Neekvivalentnost znamená, že placením daní se přispívá do příjmů veřejného rozpočtu, ale nevyjadřuje jakou částí se bude každý občan podílet na výdajích veřejného rozpočtu. Daň je také neúčelová, jelikož není známo, co z ní bude financováno. (Vančurová a Láchová, 2014)

Daň plní také několik funkcí:

- fiskální,
- alokační,
- redistribuční,
- stimulační,
- stabilizační.

Fiskální funkce vyjadřuje schopnost naplnit veřejný rozpočet. Alokační funkce vyplývá ze selhávání efektivnosti tržních mechanismů. Redistribuční funkce by měla přerozdělovat důchody od bohatých k chudým a tím musí ten, kdo má více, platit vyšší daně. Další funkcí je stimulační, kdy stát poskytuje různé formy daňových úspor pro zodpovědné plátce nebo vystavuje vyššímu zdanění ty, co se chovají nezodpovědně. Poslední funkcí je stabilizační, která se zabývá opatřeními ke zmírnění výkyvů ekonomického cyklu. Využití této funkce je podmíněno rozpočtovou kázní. V lepších časech si je třeba tvořit rezervu na horší časy. (Vančurová a Láchová, 2014)

1.2 Důležité pojmy spojené s daněmi

Než bude popsáno fungování daňového systému, měly by být uvedeny základní pojmy, se kterými je možné se v oblasti daní setkat. Určitě důležitým pojmem je daňový subjekt. „Daňový subjekt je osoba podle zákona povinná strpět, odvádět nebo platit daň.“ (Vančurová a Láchová, 2014, s. 14). Daňové subjekty se dělí na poplatníky a plátce daně. Poplatník daně je většinou i povinen daň sám zaplatit. Daní je podroben jeho příjem nebo majetek. Plátce daně odvádí daň vybranou od jiných subjektů nebo sraženou jiným poplatníkům pod svou majetkovou odpovědností. Příkladem je zaměstnavatel, který odvádí daň ze mzdy svých zaměstnanců. (Vančurová a Láchová, 2014)

Základ daně patří také neodmyslitelně mezi důležité pojmy v oblasti daní. Je to vlastně předmět daně, který je vyjádřen v měrných jednotkách nebo korunách. Například základem daně z nemovitostí jsou m². Se základem daně také souvisí předmět daně, který představuje, co se vlastně bude zdaňovat. Dle tohoto se rozděluje předmět zdanění na daň z hlavy, majetkové daně, důchodové neboli příjmové daně a spotřební daně. Pod daní z hlavy si je možné představit poplatek za shromažďování, sběr, přepravu a třídění komunálního odpadu. Musí se odvádět za každého člena rodiny. Někdy se také nazývá paušální daní. (Vančurová a Láchová, 2014)

Majetkové daně mají dlouholetou tradici a vybírají se od poplatníků daně. Mezi majetkové daně patřila do roku 2014 také darovací daň, která byla zrušena a příjmy z bezúplatného plnění jsou uvedeny v předmětu daně z příjmů právnických osob (PO). Další daní je důchodová, jejíž předmětem je důchod neboli mzda. U zaměstnanců a OSVČ je to daň z příjmů fyzických osob (FO). Daně ze spotřeby jsou celkem novými a moderními daněmi. Patří mezi ně spotřební daně, daň z přidané hodnoty a ekologické daně. Tyto daně se zahrnují do ceny zboží nebo služby a vybírají se od plátce daně. (Vančurová a Láchová, 2014)

Některá plnění, hodnoty či činnosti mohou být od daně osvobozeny. Poplatník či plátce nemá povinnost si toto zahrnout do základu daně. Příkladem může být úplné osvobození u daně z příjmů fyzických osob, kdy jsou osvobozené některé druhy příležitostných příjmů, jestliže za dané časové období nepřekročí 30 000 Kč, což je uvedeno v zákoně o daních z příjmů v § 10 odst. 3. Některé položky se mohou od základu daně také odečíst. Jedná se o bezúplatné plnění na veřejně prospěšné účely neboli dary a úroky

z úvěrů na bytovou potřebu, u kterých odpočet nesmí přesáhnout 300 000 Kč za jedno zdaňovací období. (Vančurová a Láchová, 2014)

Dalším důležitým pojmem je zdaňovací období. Je to pravidelný časový úsek, za který se stanoví základ daně a daň se vybírá. Základní zdaňovací období je 12 měsíců. U některých daní je toto zdaňovací období příliš dlouhé a používá se kratší období. Daně ze spotřeby používají většinou kalendářní měsíc a mohlo by se brát v úvahu i kalendářní čtvrtletí. (Vančurová a Láchová, 2014)

Daně se nemohou vypočítat bez základu daně, o kterém bylo již výše zmiňováno a také bez sazby daně. Existuje několik druhů sazeb daně. Jednou z nich je jednotná sazba daně, která je stejná pro všechny typy a druhy předmětu daně. Mezi daně, které mají tuto sazbu, patří daň z nabytí nemovitosti, daň z elektřiny a daň z příjmů fyzických osob. Používá se také diferencovaná sazba daně, která se liší podle předmětu daně. Typickým příkladem je daň z přidané hodnoty. Základní sazba daně z přidané hodnoty na zboží a služby činí 21 %, na potraviny je uvalena první snížená daň 15 % a na vybrané léky a knihy je druhá snížená sazba daně 10 %. (Vančurová a Láchová, 2014)

Ve vztahu k základu daně se používá pevná a relativní sazba daně. Pevná sazba je vztažena k fyzikální jednotce základu daně (sazba daně na 1 m² zastavěné plochy). U relativní sazby daně je základ daně vyjádřen v peněžních jednotkách a sazba obvykle vyjádřená v %. Relativní sazba daně se dělí dále na lineární a progresivní. Lineární sazba daně je % ze základu daně, které se nemění s velikostí základu daně. Zkonstruovat progresivní sazbu daně je obtížnější. „Může mít podobu výpočtového algoritmu, který zajistí plynulé zvyšování míry zdanění pro každý přírůstek základu daně, v praxi se častěji používají tzv. pásmové sazby.“ (Vančurová a Láchová, 2014, s. 26)

Po zjištění základu a sazby daně se počítá základní částka daně. Od této částky si může každá FO či PO odečíst slevy na dani. I slevy na dani mají své druhy a dělí se na absolutní, relativní, standardní a nestandardní. Absolutní sleva je dána pevnou částkou. Jako absolutní slevu u daně z příjmů PO je možné si představit, slevu na každého zaměstnance se zdravotním znevýhodněním, která činí 18 000 Kč. Relativní sleva snižuje základní daň o stanovené procento. Tato sleva se používá například u daně silniční. (Vančurová a Láchová, 2014)

Za standardní slevu se považuje sleva na poplatníka u daně z příjmů fyzických osob. Tato sleva v roce 2015 činí 24 840 Kč. Nestandardní slevy jsou prokazatelně vynaložené výdaje, o které je možné snížit základní částku daně. Příkladem této slevy je snížení daně o 50 % výdajů na chůvu pro dítě do tří let. (Vančurová a Láchová, 2014)

Se slevami na dani souvisí pojem daňový bonus. Daňový bonus může vzniknout, když je uplatňováno daňové zvýhodnění na dítě. Daňové zvýhodnění na jedno dítě činí 13 404 Kč a od roku 2015 se dále stupňuje podle pořadí dítěte určeného rodičem. Od základní částky daně se odečtou slevy a pokud má zaměstnanec 1 či více dětí, může si také odečíst na ně daňové zvýhodnění. Pak se může stát, že se daň dostane do mínusu, což znamená, že se nebude platit finančnímu úřadu daň, ale dostává se od něj daňový bonus. Po vypočtení konečné daně vznikne daňová povinnost, kdy se musí odvést tato částka finančnímu úřadu nebo může vzniknout nadměrný odpočet a poté finanční úřad vrátí peníze. (Vančurová a Láchová, 2014)

Daně se odvádí správci daně. Správcem daně v České republice jsou finanční úřady nebo celní úřady. Od správce daně se dostávají vybrané peněžní prostředky do příslušného veřejného rozpočtu. Každý daňový subjekt musí odevzdat daňové přiznání, kde jsou uvedeny daně, které odvádí a v jaké částce. Daňové přiznání se podává do konce třetího měsíce po skončení zdaňovacího období, když se nevyužije možnosti daňového poradce. V opačném případě je lhůta prodloužena až do šestého měsíce po skončení zdaňovacího období. Daňové přiznání se nemusí podávat u daně z nemovitosti za každé zdaňovací období, pokud nenastala nějaká změna. (Vančurová a Láchová, 2014)

Splatnost daně bývá ve většině případů stejná s posledním dnem lhůty pro podání daňového přiznání. U některých daní se během zdaňovacího období odvádějí zálohy na daň. Typickým příkladem jsou daně z příjmů nebo silniční daň. Po vypočtení výše daně jsou zálohy na její úhradu započítány. Když jsou zálohy menší než výše daně, musí daňový subjekt uhradit doplatek daně, v opačném případě mu vzniká přeplatek na dani. U mezd zaměstnanců se výběr daně provádí srážkou ze mzdy. Plátce daně (zaměstnavatel) daň vypočte a odvede, ale srážka se provede z příjmu poplatníka (zaměstnance). (Vančurová a Láchová, 2014)

1.3 Daňový systém v ČR

Daně jsou nejvýznamnějším příjmem veřejného rozpočtu, podílí se na celkových veřejných příjmech přibližně 85 %. Určitě nejsou ale jediným příjmem. Dalším příjmem veřejného rozpočtu jsou poplatky a místní poplatky nebo příjmy z prodeje státního majetku. Platí se také příspěvky do státních fondů, například do Fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie se přispívá z každé zakoupené vstupenky do kina. (Vančurová a Láchová, 2014)

Poplatky se platí za služby poskytované veřejným sektorem, které občan využívá. Všichni občané se setkávají především se správními poplatky. Tyto poplatky platí při vystavení občanského průkazu, řidičského průkazu či cestovního pasu. Pokud mají občané nějaký soudní spor, nevyhnou se soudním poplatkům, které slouží na úhradu soudní administrativy. Zvláštním typem je poplatek zvaný dálniční známka. Tento poplatek se hradí za užívání dálnic a silnic pro motorová vozidla. (Vančurová a Láchová, 2014)

Další poplatky, kterým se lze těžko vyhnout, jsou místní poplatky. Tyto poplatky se odvádí Obecnímu úřadu. Obce se mohou sami rozhodnout, které místní poplatky budou vybírat a které nikoliv. Příkladem je poplatek ze psů, poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, poplatek ze vstupného či poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. (Vančurová a Láchová, 2014)

S celkovou daňovou povinností, kterou daňové subjekty zaplatily, souvisí také pojem daňová kvóta. Daňová kvóta vyjadřuje podíl vybraných daní na hrubém domácím produktu. Tento ukazatel slouží k mezinárodnímu srovnávání a říká, jak velký podíl nezůstává těm, kteří důchod vytvořili, ale rozděluje se prostřednictvím veřejných fondů na daňovém principu. (Vančurová a Láchová, 2014)

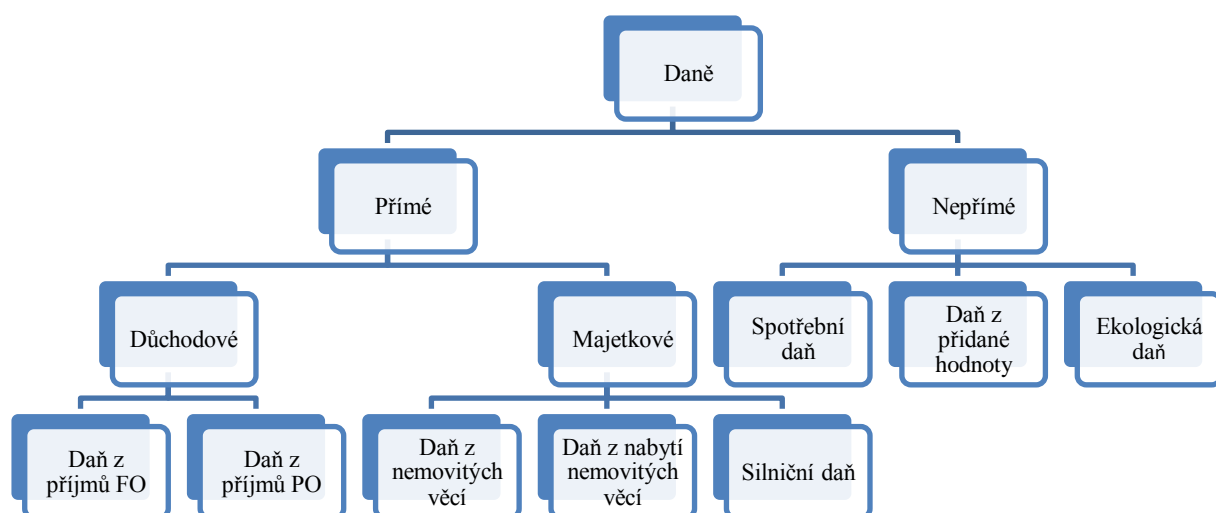
Daňový systém je souhrn všech daní vybíraných na daném území a zahrnuje také vztahy mezi jednotlivými daněmi a pravidla upravující vybírání daní. Změna v jedné dani ovlivní výnos jiné daně. Příkladem může být zvyšování sazby paušálních výdajů u daně z příjmů fyzických osob, která snižuje výnos daně z příjmů fyzických osob a podílí se i na snižování výnosu sociálního pojistného. (Vančurová a Láchová, 2014)

Dobry daňovy systém by měl splňovat ur it  požadavky. Těmi jsou zabezpečování dostatečného daňového výnosu, daňov  spravedlnost, daňov  efektivnost, právní perfektnost, jednoduchost a srozumitelnost, transparentnost, pružnost a předvídatelnost. Transparentnost slouží k tomu, aby každému bylo jasné, jak dan  působí, od koho, na co a kam plynou. Daňov  systém musí být schopn rychle reagovat na měnící se požadavky ve společnosti a na stav cel  ekonomiky. (Vančurová a Láchová, 2014)

2 Druhy daní

Daňový systém v České republice dělí daně na přímé a nepřímé. Přímé daně se počítají z předmětu daně poplatníka a ten ji sám zpravidla i odvádí. Nepřímé daně vybírá a odvádí většinou jiná osoba než poplatník. (Stormware, 2014) Rozdělení daní v České republice je uvedeno na obr. č. 1.

Obr. č. 1: Rozdělení daní

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

2.1 Přímé daně

Mezi přímé daně patří především daně z příjmů neboli důchodové daně, a dále také majetkové daně. Podíl důchodových daní se v posledních letech snižuje. Daně z příjmů jsou dvě, a to daň z příjmů fyzických osob (FO) a daň z příjmů právnických osob (PO). (Vančurová a Láchová, 2014)

2.1.1 Daň z příjmů FO

Daň z příjmů FO je univerzální daň a výnos z této daně jde do státního rozpočtu, rozpočtu krajů a obcí. Daň z příjmů FO má zohlednit sociální postavení poplatníků a umožnit rozdělení vytvořeného důchodu od lidí s vyššími příjmy k lidem s nižšími příjmy. (Businessinfo, 2015) U daně z příjmů jsou dva poplatníci daně a to buď daňoví rezidenti nebo daňoví nerezidenti. Daňový rezident je osoba, která má na území České republiky trvalý pobyt nebo se tady obvykle zdržuje alespoň 183 dní v roce. Do této

doby se nezapočítává doba studia a léčení. Daňový nerezident nemá na území ČR trvalý pobyt, ale zdaňuje své příjmy získané na našem území. (Vančurová a Láchová, 2014)

Předmětem této daně jsou veškeré příjmy FO s výjimkou příjmů, které jsou vymezeny zákonem. Do výpočtu daně nevstupují také příjmy, které jsou od daně osvobozeny. „Od daně se osvobozuje příjem z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku, nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep nebo komoru, a souvisejícího pozemku, pokud v něm prodávající měl bydliště nejméně po dobu 2 let bezprostředně před prodejem;...“ (Marková, 2015, s.8)

Daň z příjmů FO se skládá z pěti dílčích základů daně, které se nakonec sečtou. Jsou to příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy. Tyto základy lze nalézt pod paragrafy 6,7,8,9 a 10 v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Pod příjmy ze závislé činnosti patří mzdy zaměstnanců. K těmto příjmům patří i funkční požitky, což mohou být odměny členům představenstva, jednatelům nebo příjmy za práci společníka v s. r. o. nebo komanditisty či člena družstva. (Vančurová a Láchová, 2014) Na obrázku č. 2 je vyobrazen výpočet celkového základu daně z příjmů FO.

Příjmy ze samostatné činnosti se rozdělují dle činností, kam spadají, na příjmy ze zemědělské výroby, příjmy ze živností a příjmy z jiného podnikání. Příjmy z jiného podnikání jsou uvedeny ve zvláštním zákoně, který upravuje příjmy lékařů, auditorů, daňových poradců, advokátů, zvěrolékařů, atd. (Vančurová a Láchová, 2014)

Obr. č. 2: Výpočet základu daně

Příjmy ze závislé činnosti
+ pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem
= Dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti
Příjmy ze samostatně výdělečné činnosti
-výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= Dílčí základ daně příjmů ze samostatně výdělečné činnosti
Příjmy z pronájmu
-výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= Dílčí základ daně z pronájmu
Příjmy z kapitálového majetku
= Dílčí základ daně příjmů z kapitálového majetku
Ostatní příjmy
-výdaje na dosažení příjmu
= Dílčí základ daně ostatních příjmů
Součet dílčích základů daně = Základ daně

Zdroj: (Vančurová a Láchová, 2014, s. 163)

Sazba daně z příjmů FO činí nyní 15 %. Od vypočtené daně lze odečíst slevy, na které má zaměstnanec nárok. Slevy mohou být na poplatníka, na manželku, vyživované dítě, studenta či invaliditu. Vždy je nutné splňovat podmínky dané zákonem o dani z příjmů. Zdaňovacím obdobím této daně je vždy kalendářní rok. V průběhu roku se odvádějí zálohy, které se poté zúčtují a po výpočtu daně se zjistí, zda poplatníkovi vznikl přeplatek na dani nebo doplatek daně. (Vančurová a Láchová, 2014)

2.1.2 Daň z příjmů PO

Daň z příjmů PO je další přímou daní. Této dani je třeba věnovat pozornost, jelikož patří určitě mezi daně, které mají velký vliv na finanční rozhodování podniku. Plyne

do státního rozpočtu a rozpočtu krajů a obcí. Poplatníci této daně se opět dělí na daňové rezidenty a nerezidenty. Daňoví rezidenti mají své sídlo na území České republiky a daňoví nerezidenti mají sídlo v zahraničí a daňové povinnosti podléhají příjmy ze zdrojů na území České republiky. Další dělení může být dle založení či zřízení, a to na obchodní korporace neboli podnikatelský subjekt a nepodnikatelský subjekt neboli veřejně prospěšný poplatník. (Vančurová a Láchová, 2014)

Předmětem daně jsou všechny příjmy z činnosti a z nakládání s majetkem. I u daně z příjmů právnických osob jsou některé příjmy od daně osvobozeny a jsou vymezeny v zákoně o daních z příjmů. Například to mohou být členské příspěvky podle stanov, statutu, zřizovacích nebo zakladatelských listin, přijaté zájmovými sdruženími PO, profesními komorami s nepovinným členstvím, občanskými sdruženími včetně odborových organizací, politickými stranami a politickými hnutími nebo příjmy z dividend plynoucí do penzijního fondu. (Vančurová a Láchová, 2014)

Zdaňovacím obdobím může být kalendářní či hospodářský rok. Hospodářský rok je 12 po sobě jdoucích měsíců, které nemusí začínat od 1. ledna daného roku. Základem daně je hospodářský výsledek před zdaněním, který se ještě dále upravuje. (Vančurová a Láchová, 2014)

Základ daně = hospodářský výsledek před zdaněním

- osvobozené příjmy (úroky z přeplatku na dani)
- příjmy nezahrnované do základu daně (podíly na zisku neboli dividendy)
- očištění o rezervy a opravné položky (rezervy na opravu majetku, opravné položky na neuhrazené pohledávky)
- + daňově neuznatelné náklady (odpisy, náklady na reprezentaci)
- +/- vyloučení zaúčtovaných položek, které se v základu daně uznávají, jen jsou-li zaplacený. (Vančurová a Láchová, 2014)

Při výpočtu daně se základ daně snižuje o odčitatelné položky. Mezi odčitatelné položky patří daňová ztráta. O daňové ztrátě se hovoří, když je hospodářský výsledek před zdaněním záporné číslo. Lze ji uplatnit v maximálně pěti následujících obdobích po tom, co byla vyměřena. Další odčitatelnou položkou jsou výdaje na výzkum a vývoj. Využívat tuto položku je možné, pokud se jedná o výdaje, které zákon o daních z příjmů

přesně určuje. Od roku 2014 je nová odčitatelná položka na podporu odborného vzdělávání. (Vančurová a Láchová, 2014)

Má dvě části:

- odpočet na pořízení majetku na odborné vzdělávání,
- odpočet výdajů vynaložených na studenta v rámci odborného vzdělávání.

Po snížení základu daně o odčitatelné položky je proveden mezisoučet, od kterého se odečítají ještě bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely. Tímto plněním mohou být dary. Minimální hranice uplatnění je 2 000 Kč a horní hranice je 10 % z mezisoučtu. (Martínková, 2013) Poté vyjde základ daně snížený o odčitatelné položky, který se vynásobí sazbou daně 19 %. Vypočtená daň se může opět snížit o slevy na dani. Takovou slevou je například sleva na zaměstnance se zdravotním postižením. Sleva na jednoho zaměstnance činí 18 000 Kč a pokud společnost zaměstnává osobu s těžším zdravotním postižením, tak se sleva zvyšuje na 60 000 Kč. Po odečtení slev je určena výsledná daň, kterou musí společnost skutečně zaplatit. (Vančurová a Láchová, 2014)

Poplatník daně musí výpočet daně uvést v daňovém přiznání. Daňové přiznání se podává do tří měsíců po skončení zdaňovacího období, ale PO podléhající auditu podávají daňové přiznání do šesti měsíců po zdaňovacím období. Lhůta pro podání daňového přiznání se shoduje s dnem splatnosti daně. Nejpozději v den splatnosti musí být odvedena daň finančnímu úřadu. I tato daň se platí formou záloh. Výše záloh se odvozuje od poslední daňové povinnosti uvedené v daňovém přiznání. (Vančurová a Láchová, 2014)

2.1.3 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí patří mezi majetkové daně. Majetkové daně jsou nejstarší typy daní. Povinnost platit majetkové daně vzniká existencí vlastnických či užívatelských práv. V majetkových daních byly v roce 2014 největší změny. Zrušily se dědická a darovací daň. Daň z převodu nemovitosti byla přejmenována na daň z nabytí nemovitých věcí a daň z nemovitostí byla přejmenována na daň z nemovitých věcí. (Vančurová a Láchová, 2014)

Příjmy z této daně plynou do obce, na jejímž katastrálním území se nemovitost nachází. Daň z nemovitých věcí se dělí na dvě samostatné části:

- daň z pozemků,

- daň ze staveb a jednotek.

Poplatníkem daně je většinou vlastník pozemku či stavby. U pronajatého pozemku je poplatníkem nájemce. Když má nemovitost více vlastníků, mají všichni povinnost platit daň z nemovitých věcí společně a nerozdílně. Předmětem daně z pozemků jsou všechny pozemky ležící na území ČR evidované v katastru nemovitostí. Pozemky se dělí na stavební pozemky, zastavěné plochy a nádvoří, zpevněné plochy pro podnikání a poté zemědělské půdy. Zemědělské půdy se dále dělí na trvalé travní porosty, hospodářské lesy, rybníky, orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady či ovocné sady. (Vančurová a Láchová, 2014)

Základ daně z pozemků může být vyjádřen hodnotově či ve fyzických jednotkách. Záleží na typu pozemku. Sazba daně je diferencovaná podle druhu pozemku. Základem daně ze staveb je výměra zastavěné plochy nadzemní části stavby v m². Počítá se vždy dle stavu k 1. lednu zdaňovacího období. Údaje ke zjištění základu daně, sazby daně a další důležité poznámky k výpočtu daně jsou uvedeny v zákoně č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. (Vančurová a Láchová, 2014)

Zdaňovacím obdobím daně z pozemků i ze staveb je kalendářní rok. Daňové přiznání podává poplatník do 31. ledna zdaňovacího období pouze tehdy, když platí daň poprvé nebo nastaly nějaké změny oproti předchozímu období. (Vančurová a Láchová, 2014)

2.1.4 Daň z nabytí nemovitých věcí

„Daň z nabytí nemovitých věcí je jednorázová majetková daň, která je spojena s úplatným nabytím nemovitých věcí na území České republiky.“ (Vančurová a Láchová, 2014, s. 373) Předmětem je úplatné nabytí vlastnického práva. Poplatníkem daně je prodávající a kupující je ručitelem, pokud si to smluvně neupraví.

Základ daně je od roku 2015 dán nabývací hodnotou, která má více podob. Není lehké určit podle jakého základu daně se majetek má zdaňovat. Nabývací hodnotou může být cena sjednaná mezi převodcem a nabyvatelem, směrná daňová hodnota či směrná hodnota, která vychází z cen podobných typů nemovitostí v té lokalitě a době. Další možností je zjištěná cena, která je zjištěná podle zákona upravujícího oceňování majetku a zvláštní cena, která se používá v případě dražby či insolvenčního řízení. (Portál POHODA, 2015) Daňové přiznání se podává do konce třetího kalendářního

měsíce po měsíci, v němž se provedl vklad do vlastnického práva k nemovitosti. (Vančurová a Láchová, 2014)

2.1.5 Silniční daň

Příjmy ze silniční daně plynou do Státního fondu dopravní infrastruktury. Jsou to zdroje na údržbu, opravy a výstavby silnic. Tato daň se vztahuje na osoby, které využívají silniční síť ke svému podnikání. Poplatníkem této daně je FO nebo PO, která je zapsaná v technickém průkazu vozidla jako provozovatel. Může to být také osoba, která užívá vozidlo, jehož provozovatel je odhlášen nebo zemřel nebo zaměstnavatel, který vyplácí svému zaměstnanci cestovní náhrady při použití osobního automobilu na pracovní cestu. (Vančurová a Láchová, 2014)

Předmět daně je vymezen v zákoně č.16/1993 Sb., o silniční dani. Základem daně u osobních automobilů je zdvihový objem motoru v cm^3 . U návěsů je to počet náprav a hmotnost v tunách. Základ daně se zjišťuje samostatně za každé vozidlo. Sazba je stanovena v roční výši pro každé jednotlivé vozidlo. Jde-li o daň placenou zaměstnavatelem za osobní automobily zaměstnanců, tak si zaměstnavatel může vybrat, zda sazba bude 25 Kč za každý den používání nebo si uplatní 1/12 roční sazby za každý měsíc, kdy se pracovní cesty uskutečnily. (Vančurová a Láchová, 2014)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Daňové přiznání se podává do 31. ledna po zdaňovacím období. Daňová povinnost vzniká v kalendářním měsíci, kdy se automobil využívá k podnikání. Tato daň se platí zálohově a to do 15.4., 15.7., 15.10. a 15.12. běžného zdaňovacího období. (Vančurová a Láchová, 2014)

2.2 Nepřímé daně

Nepřímé daně se stávají součástí ceny zboží či služby. Podíl nepřímých daní na veřejných příjmech se rok od roku zvyšuje. Mezi tyto daně patří spotřební daň, daň z přidané hodnoty či ekologické daně.

2.2.1 Spotřební daně

Spotřební daně patří mezi nejstarší daně a stát jimi zatěžuje prodej či spotřebu určité skupiny výrobků. Jedná se většinou o výrobky, které negativně ovlivňují zdraví člověka nebo životní prostředí. Mezi výrobky podléhající spotřební dani patří:

- minerální oleje,

- pivo,
- víno a meziprodukty,
- líh,
- tabákové výrobky.

Daň z minerálních olejů je příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury a podílí se největší částí na spotřebních daních. Ostatní daně plynou do státního rozpočtu. Stát se snaží zmenšit možnosti daňových úniků a zvýšit daňovou kontrolu. Uskutečňuje to používáním tabákových nálepek nebo kontrolními pásky s ochrannými prvky a identifikačními kódy na lahvích s lihovinami. (Vančurová a Láchová, 2014)

Předmětem jsou výrobky vyrobené na daňovém území Evropské unie nebo na toto území dovezené. Zdaňují se v zemi, kde dochází ke konečné spotřebě. Do předmětu daně se nezahrnují spotřební daně, které byly již jednou zdaněny. Spotřební daně se uplatňují pouze jednou a jsou součástí základu daně pro vypočtení daně z přidané hodnoty. (Vančurová a Láchová, 2014)

U spotřebních daní se liší okamžik vzniku daňové povinnosti a okamžik vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit. Daňová povinnost vzniká výrobou výrobku na daňovém území Evropské unie a dovozem na toto území. Daň přiznat a zaplatit vzniká okamžikem uvedení do volného oběhu na daňovém území. V době mezi těmito okamžiky je výrobek v režimu podmíněného osvobození od daně. Toto je možné v případě využívání daňových skladů, kde se výrobky vyrábějí, zpracovávají, skladují, přijímají či odesílají. Daňové sklady jsou někdy vybaveny kamerovým systémem a kontrolu zajišťuje stát prostřednictvím celních orgánů. Provozovatelé daňových skladů jsou většinou také plátcí spotřební daně. Poplatníkem je až konečný spotřebitel daně. (Vančurová a Láchová, 2014)

Základ daně je stanoven jako množství vybraného výrobku a u cigaret i cena pro konečného spotřebitele. Sazby daní lze najít v zákoně č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních. Zdaňovací období je kalendářní měsíc. Daňové přiznání se podává za každou daň samostatně a to do 25. dne měsíce následujícího po měsíci vzniku daňové povinnosti. (Vančurová a Láchová, 2014)

2.2.2 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je důležitá daň a nevyhne se jí žádná společnost. Dotýká se také každého občana jako konečného spotřebitele. Zdaňuje se pouze přidaná hodnota, kterou tvoří především náklady na zaměstnance a zisková přírážka. Společnost při prodeji svého zboží či služby zahrnuje do ceny i daň, která se nazývá daň na výstupu. Při nákupu zboží či služby musí zaplatit daň na vstupu. Daň se vybírá za zdaňovací období a ne za jednotlivý nákup či prodej. Na konci zdaňovacího období se vypočte rozdíl mezi sumou daně na výstupu a na vstupu. Pokud je rozdíl kladný, firmě vzniká daňová povinnost. V opačném případě vzniká nadměrný odpočet, což znamená, že vznikl přeplatek a společnost má nárok na vrácení daně. (Vančurová a Láchová, 2014)

Předmětem je dodání zboží a poskytování služeb v tuzemsku, pořízení zboží z EU a dovoz zboží z třetích zemí. Každá osoba vykonávající ekonomickou činnost je osobou povinnou k této dani. Osoba povinná k dani z přidané hodnoty (DPH) může být neplátce či plátce DPH. Neplátce je osvobozen od povinnosti odvádět daň a nemá ani nárok na odpočet daně. Mohou se přihlásit dobrovolně nebo jim vzniká povinnost ze zákona. Při registraci je jim přiděleno identifikační číslo. Povinnost vzniká v případě, že obrat překročí 1 000 000 Kč za posledních 12 kalendářních měsíců. Dalším důvodem povinné registrace je obchod se zahraničím. Plátce daně se registruje u finančního úřadu, ke kterému místně spadá, a to do 15. dne po skončení měsíce, kdy překročil stanovený obrat. (Vančurová a Láchová, 2014)

„Základem daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby, bez daně za toto zdanitelné plnění.“ (Vančurová a Láchová, 2014, s. 373)
Do hodnoty zboží či služby se zahrnuje i spotřební daň, daň z energií či vedlejší související výdaje (balné, přeprava) poskytované se zbožím či službou atd. (Vančurová a Láchová, 2014)

Sazba daně se rozděluje na:

- základní (21 %),
- 1. sníženou (15 %),
- 2. sníženou (10%). (Wikipedia, 2015)

První snížená daň je uvalena na potraviny, hromadnou přepravu cestujících, ubytovací služby a další zboží či služby uvedené v zákoně č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty. Druhé snížené dani podléhají vybrané léky, knihy a nenahraditelná dětská výživa. Používají se dva způsoby výpočtu daně a to výpočet shora, který se používá při ceně uvedené včetně DPH. Nebo výpočet zdola, kdy je uvedený základ daně neboli cena bez DPH a daň se vypočte vynásobením tohoto základu příslušnou sazbou. (Vančurová a Láchová, 2014)

Zdaňovací období tvoří kalendářní měsíc. Pokud byl obrat společnosti za minulý rok menší než 10 000 000 Kč, může být zdaňovací období čtvrtletní. Daňové přiznání se podává za každé zdaňovací období. Musí být podáno do 25. dne následujícího kalendářního měsíce. Pokud chce plátcе daně uplatnit nárok na odpočet, musí mu osoba povinná k dani vystavit do 15 dnů ode dne uskutečnění plnění daňový doklad. Daňový doklad se rozděluje na běžný a zjednodušený. Zjednodušeným daňovým dokladem je paragon. Může se vystavit na částku do 10 000 Kč a prodávající je povinen tento doklad vystavit ihned při nákupu. (Vančurová a Láchová, 2014)

2.2.3 Ekologické daně

Ekologické daně se v České republice začaly používat od roku 2008. Mezi ekologické daně se řadí daň ze zemního plynu a dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny. Ekologické daně jsou uvalovány jednorázově při prodeji konečnému spotřebiteli. Správu těchto daní mají na starost celní orgány. Tyto daně mají za úkol snížit spotřebu energie a emisí CO₂. Základ daně je vyjádřený ve fyzikálních jednotkách. (Vančurová a Láchová, 2014)

Plátcem je dodavatel, který plyn, pevná paliva či elektřinu dodává konečnému spotřebiteli. Zdaňovací období činí stejně jako u spotřebních daní kalendářní měsíc. Daňové přiznání se podává do 25. dne po skončení zdaňovacího období. (Vančurová a Láchová, 2014)

3 Finanční rozhodování

Každá společnost se musí zabývat tématem finančního rozhodování. Tuto funkci ve společnosti zastává finanční management. K jeho činnosti patří také měření a hodnocení finanční výkonnosti podniku neboli finanční analýza podniku a finanční plánování. (Hrdý a Krechovská, 2013)

„Finanční rozhodování podniku je proces výběru optimální varianty získávání peněz, podnikového kapitálu a jejich užití z hlediska základních finančních cílů podnikání a s přihlédnutím k různým omezujícím podmínkám.“ (Hrdý a Krechovská, 2013, s. 17)

Podklady pro finanční rozhodování se opírají o informace získané z finančního a manažerského účetnictví, statistických analýz a z finančního trhu. Kritéria finančního rozhodování musí navazovat na cíle společnosti. Někdy kritérium plní cíl a v jiných případech je potřeba více kritérií ke stanovení cíle. Kritéria rozhodování se vztahují k ukazatelům finanční analýzy jako jsou rentabilita, likvidita, aktivita a zadluženost společnosti. (Valach, 2001)

3.1 Finanční řízení

S pojmem finančního rozhodování je pevně spjat pojem finančního řízení. Finanční řízení je ekonomická činnost, která řeší oblast financování, investování a rozdělování zisku. Cílem finančního řízení je maximalizace tržní hodnoty společnosti. (Hrdý a Krechovská, 2013)

Finanční řízení probíhá v několika fázích, které na sebe logicky navazují. Mezi tyto fáze patří:

- vymezení finančního problému a konkrétní stanovení finančních cílů,
- analýza informací a podkladů pro rozhodování,
- stanovení různých variant řešení,
- určení kritérií pro výběr optimální varianty a hodnocení variant podle těchto kritérií s přihlédnutím k riziku,
- volba optimální varianty,
- realizace vybrané varianty a její ověření z hlediska zadaného cíle. (Valach, 2001)

Finanční řízení představuje rovnováhu mezi finanční výkonností či rentabilitou, strukturou kapitálového majetku či zadlužeností a solventností podniku či likviditou.

(Dluhošová, 2010) Finanční politika je závislá na ekonomickém prostředí, které tvoří daňové a celní podmínky, výše úrokových sazeb, různé zákony, vývoj měnových kurzů či situace na trhu práce. (Unium, 2011a)

3.1.1 Cíle a principy finančního řízení

Úloha financí a finančního řízení v ekonomické činnosti podniku se projevuje ve veškeré činnosti podniku (nákup a prodej zboží, výrobků, materiálu, majetku či inovace), a to od jeho založení do zániku. Mezi cíle finančního řízení patří určitě maximalizace zisku. Tento cíl ale nebere v úvahu časovou hodnotu.

Zisk, který je vykazován v účetnictví, je ovlivněn zvoleným pojetím výnosů a nákladů, metodami odpisování, náklady příštích období a tvorbou a rozpouštěním rezerv. Z tohoto důvodu by měly společnosti sestavovat výkaz cash flow. Musí brát také v úvahu rizika spojená s dosažením zisku. (Valach, 2001)

Za základní cíl podniku je považována spíše maximalizace tržní hodnoty firmy. Je tomu tak především díky jejímu zohlednění zisku, časového faktoru i stupně rizika očekávaného zisku. Při rozhodování je třeba najít optimální rovnováhu mezi rizikovostí a ziskovostí. Mezi další krátkodobější cíle podniku se řadí zajištění platební schopnosti a to takové, aby v podniku nebyly drženy nadměrné peněžní prostředky, které nepřinášejí žádný zisk a jsou tedy neefektivní. (Valach, 2001)

Finanční management musí respektovat principy finančního řízení. Těmi jsou:

- princip respektování faktoru času,
- princip peněžních toků,
- princip čisté současné hodnoty,
- princip zohledňování rizika,
- princip optimalizace kapitálové struktury,
- princip zohledňování vlivu kapitálového trhu,
- princip plánování a analýzy finančních údajů z podnikového informačního systému.

(Nývltová a Marinič, 2010)

Princip respektování faktoru času poukazuje na to, že jedna koruna dnes má větší hodnotu než jedna koruna v budoucnosti. Princip peněžních toků zdůrazňuje, že finanční zdraví firmy je závislé na schopnosti firmy uhrazovat platby svým věřitelům, dodavatelům, zaměstnancům a vlastníkům. Z tohoto důvodu se sestavuje

výkaz cash flow, který slouží i pro finanční analýzu podniku. Princip čisté současné hodnoty říká, že by měla společnost investovat do majetku s kladnou čistou současnou hodnotou. (Valach, 2001)

Dalším principem je zohledňování rizika. Riziko se musí vždy zohledňovat při investování, protože riziková investice má menší hodnotu než téměř bezriziková investice. V tomto principu se uplatňují různé formy ochrany a to například přesun rizika, diverzifikace trhů, výroby, investic či tvorba rezervních fondů. Při optimalizaci kapitálové struktury se snaží společnosti minimalizovat průměrné náklady kapitálu. Princip zohledňování vlivu kapitálového trhu znamená, že finanční manažer při rozhodování musí respektovat dosažený stupeň efektivnosti kapitálového trhu. Poslední princip ukazuje, že bez soustavných analýz těžko dosáhne společnost stanovených cílů. (Valach, 2001)

3.2 Finanční plánování

Finanční plán slouží k dosažení stanovených cílů společnosti. Finanční plánování patří mezi hlavní činnosti finančního managementu. „Úkolem finančního plánování je předvídat potřebu finančních zdrojů k financování majetku podniku, zajištění likvidity a udržení finanční rovnováhy celého podniku.“ (Hrdý a Krechovská, 2013, s. 140) Finanční management prognózuje rizika, která mohou v budoucnosti nastat.

Finanční plány se rozdělují na krátkodobé a dlouhodobé. Dlouhodobé finanční plány se sestavují na časový horizont delší než jeden rok a to většinou na pět let. Součástí takového plánu je plánovaná rozvaha, výkaz zisku a ztráty, cash flow, rozdělení výsledku hospodaření a propočet daně z příjmů. Krátkodobé finanční plánování se provádí v horizontu jednoho roku a vychází ze stávající situace podniku s ohledem na záměry podniku. Krátkodobé finanční plány jsou součástí dlouhodobých finančních plánů. (Hrdý a Krechovská, 2013)

Při finančním plánování je nutné dodržovat určité zásady. Mezi tyto zásady je zařazena systematičnost, úplnost, přehlednost, periodičnost, pružnost a klouzavost. Je třeba pamatovat, že i dílčí cíle musí vést k dosažení základního cíle. Do plánu je třeba zahrnout všechny faktory, které by mohly činnosti podniku ovlivnit. Plány se sestavují v pravidelných intervalech a musí se neustále aktualizovat. (Hrdý a Krechovská, 2013)

3.3 Finanční analýza

„Finanční analýza tvoří významnou součást finančního řízení podniku, neboť poskytuje managementu zpětnou vazbu, umožňuje odhalit poruchy ve finančním hospodaření.“ (Hrdý a Krechovská, 2013, s. 118) Finanční analýza se může chápat v užším a širším pojetí. V užším pojetí hodnotí současný stav a minulý vývoj podniku. Širší pojetí bere v úvahu prognózy do budoucnosti.

Cílem této analýzy je zjistit a vyhodnotit komplexně situaci společnosti. Posuzuje se finanční zdraví společnosti a připravují se podklady pro interní rozhodování managementu. Čím vyšší úroveň finančního zdraví společnost má, tím vyšší rizika je schopna zvládnout. Opakem finančního zdraví je finanční tíseň. Finanční analýza je spojena s finančním účetnictvím, jelikož při zpracovávání finanční analýzy se používají výkazy z finančního účetnictví. Nedostatkem finančních výkazů je, že zobrazují minulost a neukazují žádné výhledy do budoucnosti. (Krechovská, 2014)

Finanční analýza může sloužit nejen pro interní potřeby firmy. Jedním z uživatelů analýzy je management společnosti. Management zajímá především provozní analýza, řízení zdrojů a ziskovost společnosti. Analýza vytváří pro management zpětnou vazbu ohledně rozhodnutí, které udělal. Dalším uživatelem finanční analýzy jsou vlastníci, které zajímá výnosnost. Mohou kontrolovat, jaká je likvidita, rentabilita a další ukazatele. Požadují také po managementu reporty o situaci společnosti. Uživatelé finanční analýzy mohou být také finanční instituce – banka, věřitelé či státní orgány. (Krechovská, 2014)

Každá analýza má svůj postup a ani finanční analýza není výjimkou. Nejprve je nutné si zvolit vhodné ukazatele a vypočítat jejich hodnotu. Při této činnosti se využívají účetní výkazy společnosti. Dále se vyhodnocují ukazatele ve vzájemných vztazích a hledají se příčiny, proč ukazatel nevyhází v hodnotách, v kterých by měl. Samozřejmostí jsou návrhy opatření na změnu stavu ukazatelů. Společnosti by měly také vyhodnotit poměrové ukazatele v čase a porovnat hodnoty s konkurenčními podniky a průměrem odvětví. (Krechovská, 2014)

Ukazatele finanční analýzy se rozdělují na absolutní a relativní. Absolutní ukazatele používají údaje získané z účetních výkazů. Vyjadřují určitý jev, který není vztažen k jinému jevu. Absolutní ukazatele se dělí na stavové a tokové. Stavové uvádějí stav

k určitému datu a tokové podávají informace o změnách za určité období. Druhým typem ukazatelů jsou relativní ukazatele, které vyjadřují vztah dvou různých jevů. Mezi relativní ukazatele patří poměrové ukazatele. Ty jsou podílem dvou absolutních ukazatelů. (Hrdý a Krechovská, 2013)

3.4 Rozhodovací procesy

V každé společnosti se rozlišují krátkodobé a dlouhodobé rozhodovací procesy. Mezi krátkodobé rozhodovací procesy lze zařadit rozhodování o velikosti a struktuře oběžného majetku, o optimální formě krátkodobého kapitálu a o způsobu ochrany proti různým rizikům. (Hrdý a Krechovská, 2013)

Mezi dlouhodobé rozhodovací procesy se řadí rozhodování o celkové výši potřebného kapitálu, o struktuře kapitálu, a o tom jaký bude podíl vlastního a cizího kapitálu a také jakou budou mít strukturu. Do vlastního kapitálu se může zahrnout akciový kapitál, rezervy a nerozdělený zisk. Do cizího kapitálu se zahrnují obligace nebo bankovní úvěry, a to jak krátkodobého tak i dlouhodobého charakteru. (Valach, 2001)

Finanční management musí také rozhodnout o struktuře podnikového majetku, a to zejména o podílu stálých a oběžných aktiv. Při tomto rozhodování je třeba brát v úvahu náklady spojené s nákupem a držbou majetku či rizika platební neschopnosti. Dále se musí finanční management zabývat rozhodováním o investování. Investovat je možné do CP či jiného majetku. Řeší se zde, jaké budou náklady na investici a jaké výnosy investice přinese. (Valach, 2001)

Mezi další dlouhodobé rozhodovací procesy patří rozhodnutí o rozdělování zisku. Zisk je možno použít na výplatu dividend, koupí majetku, rozdělení do rezervních fondů či nechat jako nerozdělený zisk. Posledním dlouhodobým procesem je rozhodování o různých formách převzetí či spojování podniků. Zde se řeší otázky fúze podniku, koupě jiným podnikem, založení společného podniku či likvidace podniku. (Valach, 2001)

4 Vliv daní na finanční rozhodování podniku

Finanční rozhodování je ovlivněno daňovým prostředím v konkrétní danou dobu. Každý finanční manažer musí být dobře seznámen s daňovou soustavou. Daně působí na společnost již od začátku podnikání. (Unium, 2011b) Mají vliv na volbu právní formy, kapitálovou strukturu, investiční rozhodování, personální politiku, řízení rizika, poskytování darů či určení termínu prodeje cenných papírů, což je ukázáno na obr. č. 3. (Valach, 2001)

Obr. č. 3: Vliv zdanění na činnosti procesu rozhodování

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Všechny daně lze najít v příslušných zákonech, které jsou každý rok aktualizovány. Zde jsou upraveny daňové náležitosti, jako je základ daně, sazba daně, slevy na dani či splatnosti konkrétních daní. Pro dlouhodobější rozhodování je nutné, aby byly daně nějakou dobu stabilizovány. Daňová soustava v České republice a všechny daně jsou popsány již výše. (Valach, 2001)

Kromě daní odvádějí společnosti také platby v souvislosti se zdravotním pojištěním a sociálním zabezpečením. Za zdravotní pojištění odvádějí 9 % z mezd zaměstnanců. Pojistné je odvedeno do fondu zdravotní pojišťovny a pro společnost představuje náklad, který snižuje zisk. Společnost odvádí i pojistné za své zaměstnance. Jeho výše činí 4,5 % a zaměstnancům se sráží ze mzdy. Pojistné na sociální zabezpečení činí 25 %

z mezd zaměstnanců, odvádí se na Okresní správu sociálního zabezpečení příslušnou dle místa sídla a je také nákladem společnosti. Odvádí se také pojistné 6,5 % za zaměstnance srážkou ze mzdy. (Valach, 2001)

4.1 Vliv zdanění při výběru právní formy podnikání

Při výběru právní formy podnikání se společnost řídí také způsobem zdanění podílů na zisku. Společnosti mohou být osobní a kapitálové. Mezi osobní se řadí veřejná obchodní společnost a komanditní společnost a mezi kapitálové patří společnost s ručením omezeným a akciové společnosti. V každé právní formě se liší způsoby zdanění. (Marek, 2009)

Zisk ve veřejné obchodní společnosti se rozdělí dle podílů. Z rozděleného zisku si každý společník zaplatí daň z příjmů FO 15 %. V komanditní společnosti to funguje trochu složitěji. Společníci se rozdělují na komanditisty a komplementáře. Zisk se nejprve rozdělí na půl mezi komanditisty a komplementáře. Komanditisté svojí část podílu nejprve zdaní daní z příjmů PO 19 %, a poté si zisk po zdanění rozdělí. Každý komanditista svůj podíl zdaní ještě zvláštní sazbou daně 15 %. Komplementáři si svojí část rozdělí mezi sebe a zaplatí daň z příjmů FO ve výši 15 %.

Společnost s ručením omezeným musí odvést ze zisku daň z příjmů PO ve výši 19 %. Poté se zisk po zdanění rozdělí mezi společníky dle společenské smlouvy a každý společník svůj podíl zdaní ještě zvláštní sazbou daně 15 %. U akciové společnosti to probíhá stejným způsobem. Další právní formou je družstvo, u kterého způsob zdanění zisku vypadá stejně jako u komanditistů, společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

4.2 Vliv zdanění na kapitálovou strukturu

Na vliv zdanění na kapitálovou strukturu se pohlíží ze tří směrů. Prvním je zdanění odměn společníků. Na něj navazuje druhý a to, zda je možné dosáhnout snížení daňové povinnosti vyplacením těchto odměn. Poslední se zaměřuje na snížení daňové povinnosti o náklady spojené se zvýšením kapitálu. (Marek, 2009)

Zdanění odměn bylo objasněno v předchozí kapitole. V současnosti není možné snížení daňové povinnosti z titulu vyplacení podílů na zisku. Výdaje vynaložené na zvýšení kapitálů nelze uznat za daňové výdaje. (Marek, 2009)

Do kapitálové struktury se zahrnuje vlastní a cizí kapitál. Do cizího kapitálu se řadí i bankovní úvěry, jejichž úroky jsou daňově uznatelnými náklady a vedou ke vzniku daňových úspor. Toto platí i pro úroky z dluhopisů. (Marek, 2009)

4.3 Vliv zdanění na investiční rozhodování

Investiční rozhodování přináší řadu daňových úspor. S investičním rozhodováním souvisí daňové odpisy. Pořízení hmotného či nehmotného dlouhodobého majetku přináší společnosti možnost daňového odpisování. Hmotný majetek je řazen do šesti odpisových skupin, kde pro každou odpisovou skupinu je stanovená doba odpisování. Majetek se odepisuje ze vstupní ceny či ceny zvýšené o technické zhodnocení.

„Daňový poplatník, který je prvním vlastníkem, může, až na výjimky, zvýšit odpis v prvním roce

- o 20 % vstupní ceny stroje pro zemědělství a lesnictví (jen u poplatníka s převážně zemědělskou a lesní výrobou),
- o 15 % vstupní ceny zařízení pro čištění a úpravu vod a pro třídící a úpravárenské zařízení na zhodnocení druhotných surovin,
- o 10 % vstupní ceny hmotného majetku zařazeného v prvních třech odpisových skupinách s výjimkou např. osobního automobilu.“ (Marek, 2009, s. 168)

V případě daňových odpisů se používá rovnoměrná nebo zrychlená metoda odpisování. Rovnoměrná metoda se vypočte jako podíl vstupní ceny a sta, který se pak vynásobí příslušnou roční odpisovou sazbou. (Suchá, 2010) Při zrychlené metodě je vypočten odpis pro první rok jako podíl vstupní ceny a koeficientu pro první rok. Další roky se počítají také jako podíl, kdy v čitateli je dvakrát zůstatková cena a ve jmenovateli koeficient pro další roky, od kterého se odečte počet let odpisování. (Podnikátor, 2012)

Existují i další daňové odpisové metody jako například časové odpisy, které se používají například při otvírkách nových lomů. Vypočtou se jako podíl vstupní ceny a stanovené doby trvání. Tento způsob odpisování se uplatňuje i u nehmotného dlouhodobého majetku. (Marek, 2009)

„Další daňové úspory, které musíme brát v úvahu při investičním rozhodování, se týkají uplatňování zůstatkových a pořizovacích cen v daňových nákladech např. při vyřazení majetku z užívání, nebo uplatňování slev na dani z příjmů z titulu poskytnutí vládního příslibu tzv. investiční pobídky.“ (Marek, 2009, s. 174)

4.4 Vliv zdanění na personální politiku

Vliv na personální politiku si lze dokázat výpočtem čistého peněžního příjmu pracovníka a čistého výdaje zaměstnavatele. Čistý peněžní příjem se vypočte jako hrubá mzda, od které se odečte sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem a záloha na daň z příjmů pracovníka, která činí 15 % ze superhrubé mzdy. Superhrubá mzda je součet hrubé mzdy a sociálního a zdravotního pojištění hrazeného zaměstnavatelem. (Marek, 2009)

Čistý výdaj zaměstnavatele se vypočítá jako rozdíl superhrubé mzdy a daňové úspory z titulu osobních nákladů. Daňová úspora představuje superhrubou mzdu vynásobenou sazbou daně. Dalším daňově uznatelným nákladem pro zaměstnavatele mohou být náhrady cestovních výdajů, náhrady za opotřebení vlastního náradí, hodnota osobních ochranných pracovních prostředků či příspěvky zaměstnavatele na stravování nebo rekreaci svých zaměstnanců. (Marek, 2009)

Zaměstnavatelé si mohou také odečíst od daňové povinnosti slevy za zaměstnance se zdravotním postižením. U každého pracovníka se zdravotním znevýhodněním sleva činí 18 000 Kč a u každého pracovníka s těžším zdravotním znevýhodněním to je 60 000 Kč. (Marek, 2009)

4.5 Vliv zdanění na řízení rizika

Daňové zákony umožňují, aby společnosti, které se dostanou v jednom roce do ztráty a v dalším roce do zisku, mohly odečítat daňovou ztrátu v dalších letech od kladného základu daně. S touto možností jsou společnosti schopni přijmout větší riziko při podnikání. (Marek, 2009) Významné je to hlavně pro menší firmy, které nemají možnost kompenzace ziskových a ztrátových výrob. (Valach, 2001)

V České republice je možné daňovou ztrátu odečíst nejdéle v pěti následujících obdobích po dosažení ztráty. K více rizikovým projektům vede i možnost uplatnění nákladů vynaložených na opatření vedoucí ke snížení rizika. (Marek, 2009)

4.6 Vliv zdanění na poskytování darů

Poskytování darů daňovými poplatníky je ovlivňováno ve dvou směrech. První směr poukazuje na zákon, který vymezuje účel poskytnutí daru a obdarovanou osobu. Osobou obdarovanou může být stát, obce, kraje či PO se sídlem na území České

republiky. Dar musí být poskytnut na financování vědy, výzkumu, vývoje vzdělávání, kultury, školství, požární ochranu, sociální, ekologické, humanitární, tělovýchovné účely či náboženskou činnost. (Marek, 2009)

Druhý směr se zaměřuje na maximální výši odčitatelnou od základu daně. Fyzické osoby si mohou uplatnit odpočet, pokud úhrnná hodnota darů přesáhne 2 % ze základu daně nebo činí alespoň 1 000 Kč a to maximálně ve výši 15 % ze základu daně. U právnických osob musí hodnota jednoho daru činit alespoň 2 000 Kč a poté je možné odečíst maximálně 10 % ze základu daně. (Marek, 2009)

4.7 Vliv zdanění na určení termínu prodeje CP

U FO jsou příjmy z prodeje cenných papírů osvobozeny od daně, a to pokud splní zákonem dané podmínky. Těmi jsou:

- prodej proběhne tři roky po koupi cenného papíru,
- objem prodeje bude v daném kalendářním roce menší než 100 000 Kč.

Tato daňová úprava motivuje k delšímu držení cenných papírů. (Marek, 2009)

„V České republice rovněž existuje osvobození příjmů z dividend a jiných podílů na zisku, vyplácené dceřinou společností, která má sídlo v České republice, své mateřské společnosti.“ (Marek, 2009, s. 179) Daňový zákon rozšiřuje také daňové osvobození na dividendy přijaté společností se sídlem mimo Evropskou unii. Od roku 2008 je zavedeno i osvobození od daně z příjmů PO u kapitálových výnosů z prodeje akcií a podílů dceřiných společností. (Marek, 2009)

5 Západočeské konzumní družstvo Sušice

Na úvod praktické části je nutné představit vybranou společnost. Pro zpracování praktické části bakalářské práce bylo vybráno Západočeské konzumní družstvo Sušice. Západočeské konzumní družstvo (ZKD) má dlouholetou tradici v prodeji spotřebního zboží. Tato kapitola se zabývá historií, předměty podnikání a dalšími důležitými informacemi o družstvu.

5.1 Historie družstva

V roce 1918 docházelo ke sjednocování malých konzumních družstev a bylo ustanoveno „Západočeské konzumní družstvo v Plzni“, které postupně budovalo kromě prodejen i vlastní pekárny, stáčírny piva, krouhárny zelí, oblastní sklady a celkově zaznamenávalo rychlý rozvoj v celém kraji. V ZKD Plzeň bylo víc jak 2 000 prodejen. Tato situace byla neudržitelná a v letech 1950-1951 se ZKD Plzeň rozdělilo na okresní spotřební družstva – JEDNOTY. V roce 1951 zahájila činnost JEDNOTA, spotřební a výrobní družstvo v Sušici. V roce 1992 došlo ke změně názvu z tradiční Jednoty SD v Sušici na Západočeské konzumní družstvo Sušice. (Západočeské konzumní družstvo, 2015)

5.2 Základní údaje o družstvu

Sídlo družstva: Náměstí Svobody 135, 342 01 Sušice I

IČO: 00031968

DIČ: CZ00031968

Obchodní rejstřík: vedený u KS Plzeň, spisová zn. odd. Dr. XXVI, vložka č. 218

Telefon: + 420 376 528 001 až 7

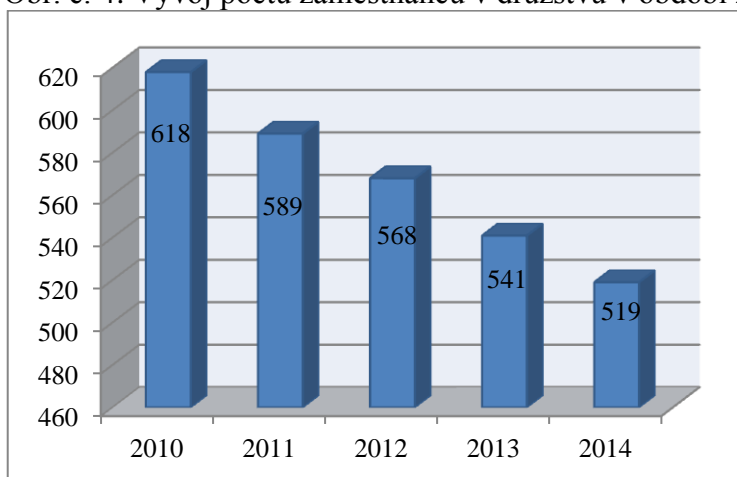
Fax: + 420 376 526 582

Západočeské konzumní družstvo je na 6. místě v oblíbenosti zákazníků dle internetového průzkumu, což je v dnešní konkurenci supermarketů velice pěkné. Největší konkurenti družstva jsou supermarkety Tesco, Lidl, Penny Market, Albert nebo Kaufland. Družstvo má širokou působnost a je ho možné najít až v osmi okresech v České republice. V družstvu pracuje v nynější době 519 zaměstnanců a provozuje 119 prodejen. Vývoj počtu zaměstnanců a rozdělení na poměr mužů a žen je znázorněn na obr. č. 4 a 5. Prodejny Západočeského konzumního družstva mají různé názvy dle řetězce, do kterého jsou zapojeny. Tyto názvy jsou zde vyjmenované:

- Cash & Carry,

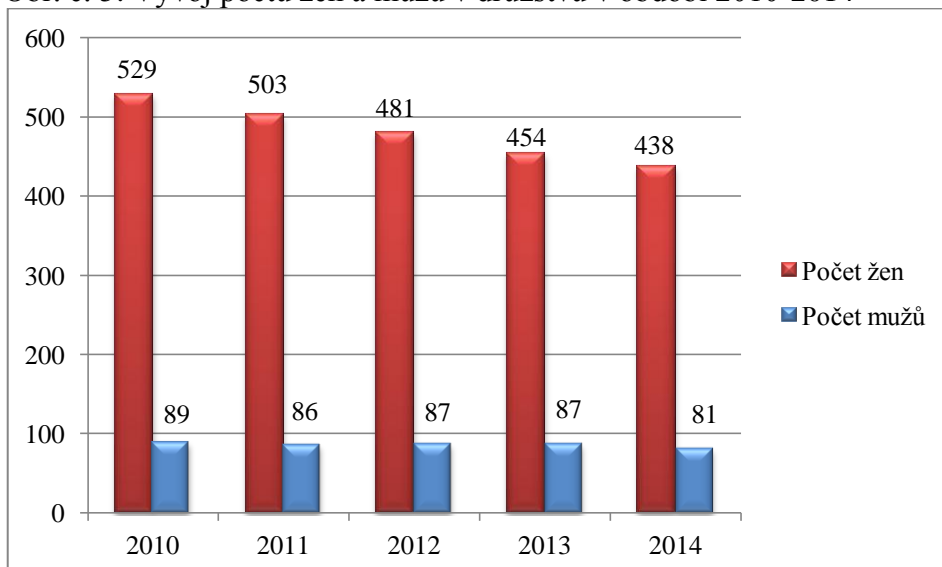
- COOP stavebniny,
- K-Extra,
- Konzum,
- COOP diskont,
- TIP,
- TUTY.

Obr. č. 4: Vývoj počtu zaměstnanců v družstvu v období 2010-2014

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Obr. č. 5: Vývoj počtu žen a mužů v družstvu v období 2010-2014

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Družstvo má jeden úvěr u Komerční banky (kontokorentní), který každý rok v listopadu splatí a opět nový otevře. Z tohoto úvěru může družstvo čerpat

až 16 000 000 Kč do ztráty. Družstvo je povinno použít kontokorentní úvěr výhradně k následujícímu účelu: úhrada závazků vzniklých nákupem zásob a profinancování krátkodobých pohledávek do lhůty splatnosti.

Smluvní strany se dohodly, že kontokorentní úvěr je úročen pohyblivou úrokovou sazbou složenou z 1M PRIBOR a pevné odchylky ve výši 1,80 % p.a. Úrokovací období je jeden měsíc. Družstvo se zavázalo předložit bance předběžné výkazy v rozsahu rozvahy a výkazu zisku a ztrát, a to do 90 dnů po skončení příslušného účetního období.

5.3 Členství a organizační struktura

Členem ZKD Sušice se může stát fyzická nebo právnická osoba. Může to být každý občan, který je zletilý, bezúhonný a souhlasí se stanovami družstva. Členství vzniká přijetím za člena na základě písemné přihlášky, složením základního členského vkladu v hodnotě 100 Kč a zápisného 10 Kč včetně DPH. O přijetí za člena rozhoduje představenstvo družstva. Členská práva a povinnosti jsou nepřevoditelná. (Západočeské konzumní družstvo, 2015)

Zástupci členů se zúčastňují zasedání nejvyššího orgánu družstva, což je shromáždění delegátů. Zde jsou voleny statutární a kontrolní orgány družstva. Statutárním orgánem je představenstvo v počtu 11 členů a kontrolním orgánem je kontrolní komise v počtu 9 členů. (Západočeské konzumní družstvo, 2015)

Organizační struktura je vyobrazena přiloženým schématem (Příloha A). Je zde vidět, že základem jsou členské výbory, pod které se řadí provozovny družstva a shromáždění delegátů družstva. Pod ním je kontrolní komise a představenstvo družstva, které má svého předsedu pana inženýra Romana Bruzla. Ing. Bruzlovi je podřízeno několik útvarů, které napomáhají k řízení družstva. Mezi tyto útvary se řadí útvar předsedy, obchodního, technického, provozního a ekonomického ředitele.

5.4 Předměty podnikání

Západočeské konzumní družstvo se zabývá více obchodními aktivitami. Mezi tyto aktivity patří následující:

1. **Maloobchodní činnost**

Maloobchodní činnost patří mezi hlavní obchodní aktivity družstva. Družstvo je prodejcem potravinářského zboží a nepotravinářského sortimentu pro denní potřebu. Je zde také kladen důraz na zvyšování nabídky čerstvého zboží, ovoce a zeleniny. Podpora prodeje je prováděna cenovými akcemi, kdy nabízí vybraný okruh zboží za výhodné ceny. (Západočeské konzumní družstvo, 2015)

2. **Velkoobchodní činnost**

Družstvo má v Sušici velkoobchodní sklad, který zabezpečuje zásobování prodejen ZKD Sušice, ZKD Plzeň, Jednota SD Tachov a dalších prodejen s potravinářským a nepotravinářským zbožím. Z tohoto skladu je zásobována za výhodných cenových podmínek prodejna Cash and Carry. Další velkoobchodní sklad mají v Kolinci. Ten zabezpečuje zásobování především ovocem a zeleninou. (Západočeské konzumní družstvo, 2015)

3. **Výroba lahůdek a cukrářských produktů**

Družstvo má svojí výrobu lahůdek a cukrářských produktů v Sušici. Zde vyrábí 80 druhů lahůdkářských výrobků a 70 druhů cukrářských výrobků. Výrobky rozváží nejen do svých prodejen, ale také do ostatních prodejen. (Západočeské konzumní družstvo, 2015)

4. **Závodní jídelna**

Závodní jídelna nabízí tři druhy jídla ve formě menu, které je složeno z polévky, hlavního jídla a moučníku nebo ovocného či zeleninového salátu. Jídla se zde nesmí opakovat po dobu 32 dní. Jídelna slouží jak zaměstnancům družstva, tak i širší veřejnosti. (Západočeské konzumní družstvo, 2015)

5. **Dopravní činnost**

Tato aktivita slouží k zajištění přepravy zboží v rámci hlavních obchodních aktivit družstva. Obzvláště se zaměřuje na rozvoz zboží z velkoobchodů, výroby a maloobchodu. Družstvo začalo také poskytovat kamionovou přepravu i pro externí uživatele. (Západočeské konzumní družstvo, 2015)

6. Činnost údržby

V družstvu si vybudovali pro vlastní potřeby údržbářskou četou, která je složená z odborných profesí jako je truhlář, elektrikář, zámečnick, zedník, instalatér atd. Hlavním posláním je operativnost a efektivnost oprav a údržby majetku družstva. I přes to nabízejí své služby i externím zájemcům za výhodnější ceny. (Západočeské konzumní družstvo, 2015)

5.5 Marketing družstva

Družstvo neprovádí velký průzkum trhu. Má tým KMP (krizového managementu prodeje), který navštěvuje prodejny a zjišťuje informace o prodávání výrobků a o konkurenčních výrobcích. V kanceláři marketingu mají přístup k pokladnímu systému ve všech prodejnách a z něho mají informace, kdy se co nakupuje, v jakém období jsou větší zisky a kdy naopak menší. Používají také různé marketingové podpory, mezi které patří například reklamní a slevové letáky, týdenní akce na zeleninu či akce na drůbež.

V prodejnách, které nejsou tak ziskové a potřebují zvýšit tržby, vymýšlí družstvo ještě další marketingové podpory např.

- pouťové slevy – týden před poutí na všechno zboží sleva 15 %,
- hity sezóny- slevy na průmyslové zboží,
- květen – září – akce na grilování,
- dárek k nákupu nad 500 Kč,
- zákaznická soutěž,
- program pro dobrou věc – z každého zboží se odvádí 1 Kč na dětské domovy a jiné organizace.

5.6 Ekonomická situace družstva

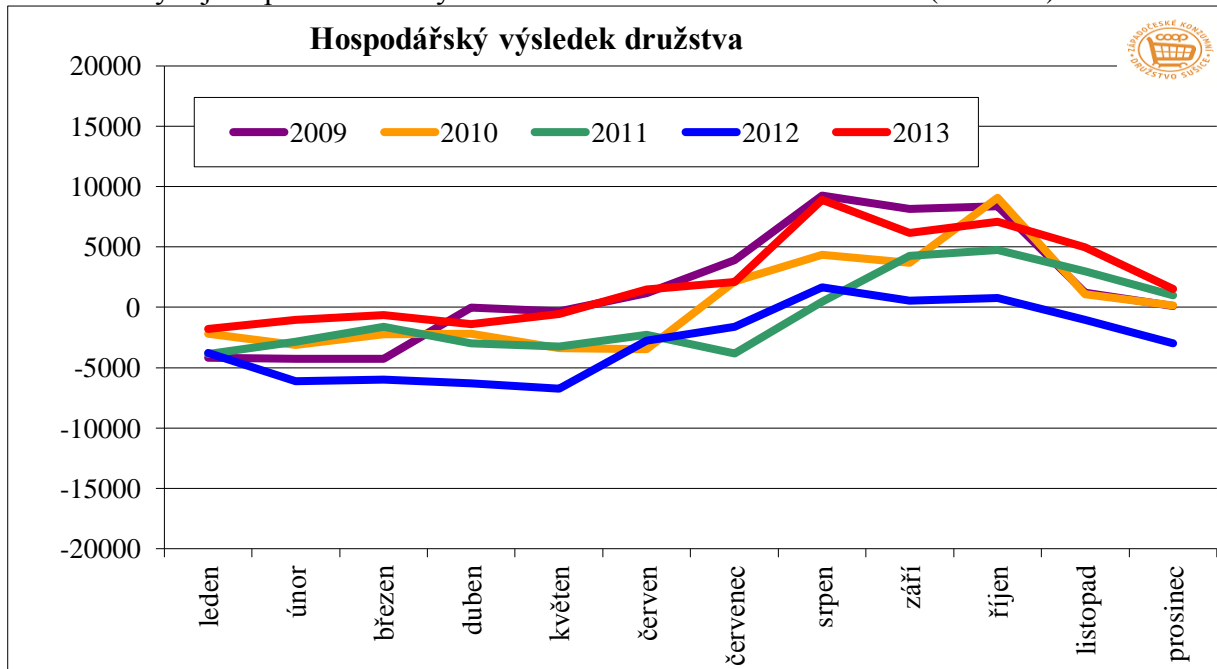
Družstvo každý měsíc sleduje ukazatele finanční analýzy, které slouží pro další rozhodování o vývoji společnosti. Pro zhodnocení finanční situace družstva jsou použity ukazatele rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti za období 2011-2013. U ukazatelů rentability se nemohou brát hodnoty v roce 2012 do úvahy, jelikož družstvo bylo tento rok ve ztrátě. Ztráta nastala z důvodu rekonstrukce a zvětšení velkoobchodního skladu v Sušici.

Ukazatele rentability družstva

Rentabilita ukazuje, jak efektivně družstvo hospodaří s kapitálem. Hodnoty rentabilit se odvíjí dle zisku společnosti, protože se zisk vždy používá v čitateli vzorce rentability. Rentabilita úzce souvisí s likviditou. Vysoká likvidita totiž snižuje rentabilitu podniku. Na obrázku č. 6 je znázorněn vývoj hospodářského výsledku družstva.

Obr. č. 6: Vývoj hospodářského výsledku družstva v období 2009-2013 (v tis. Kč)

Zdroj: podklady Ing. Löffelmana z finanční situace družstva, 2014

Tab. č. 1: Rentability družstva v období let 2011-2013

Rok	2011	2012	2013
Rentabilita aktiv	0,586 %	-0,487 %	0,737 %
Rentabilita vlastního kapitálu	0,328 %	-1,013 %	1,060 %
Rentabilita tržeb	0,088 %	-0,249 %	0,129 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Rentabilita aktiv se používá pro vyjádření celkové efektivnosti podniku. Družstvo má nízkou rentabilitu. Rok 2012 se nemůže brát v úvahu, jak již bylo řečeno. V roce 2013 se oproti roku 2011 rentabilita zvyšuje, i když je ale stále velmi nízká. Bylo to díky zvýšení tržeb za zboží a vlastní výrobky.

Rentabilita vlastního kapitálu vyjadřuje, jak je výnosný kapitál, který do společnosti vložili vlastníci. Rentabilita vlastního kapitálu by měla být vyšší než rentabilita aktiv,

což je u našeho družstva splněno v roce 2013. Tento ukazatel zajímá především vlastníky společnosti, kteří zjistí, zda vložený kapitál je efektivní.

Rentabilita tržeb se sice zvyšuje, ale je malá. V roce 2013 z 1 Kč tržeb vyprodukovalo družstvo 0,00129 Kč zisku, což určitě není moc. Čím vyšší je hodnota této rentability, tím je to lepší. Družstvo by se mělo zamyslet nad plánováním nákladů vzhledem k tržbám. Další možností je stále zvětšování svých tržeb. Toto v družstvu nebude realizovatelné, jelikož už takhle nabízí svým zákazníkům různé slevové akce či soutěže. Díky nízkým tržbám muselo družstvo zrušit 3 maloobchodní prodejny v roce 2014. Nízké tržby v prodejnách na vesnicích jsou způsobeny dnešním stylem života. Lidé si raději jednou za týden dojedou nakoupit do velkých supermarketů a do prodejny na vesnici přijdou většinou jen pro čerstvé pečivo nebo potraviny, které jim doma nečekaně dojdou.

Ukazatele likvidity družstva

Vypočtením ukazatelů likvidity se zjistí, jak je družstvo schopno splácet své závazky. Tyto ukazatele ukazují, zda nemá družstvo problémy se splácením svým dodavatelům.

Tab. č. 2: Likvidity družstva v období let 2011-2013

Rok	2011	2012	2013
Běžná likvidita	1,487	1,487	1,589
Pohotová likvidita	0,72	0,64	0,69
Okamžitá likvidita	0,37	0,19	0,26

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

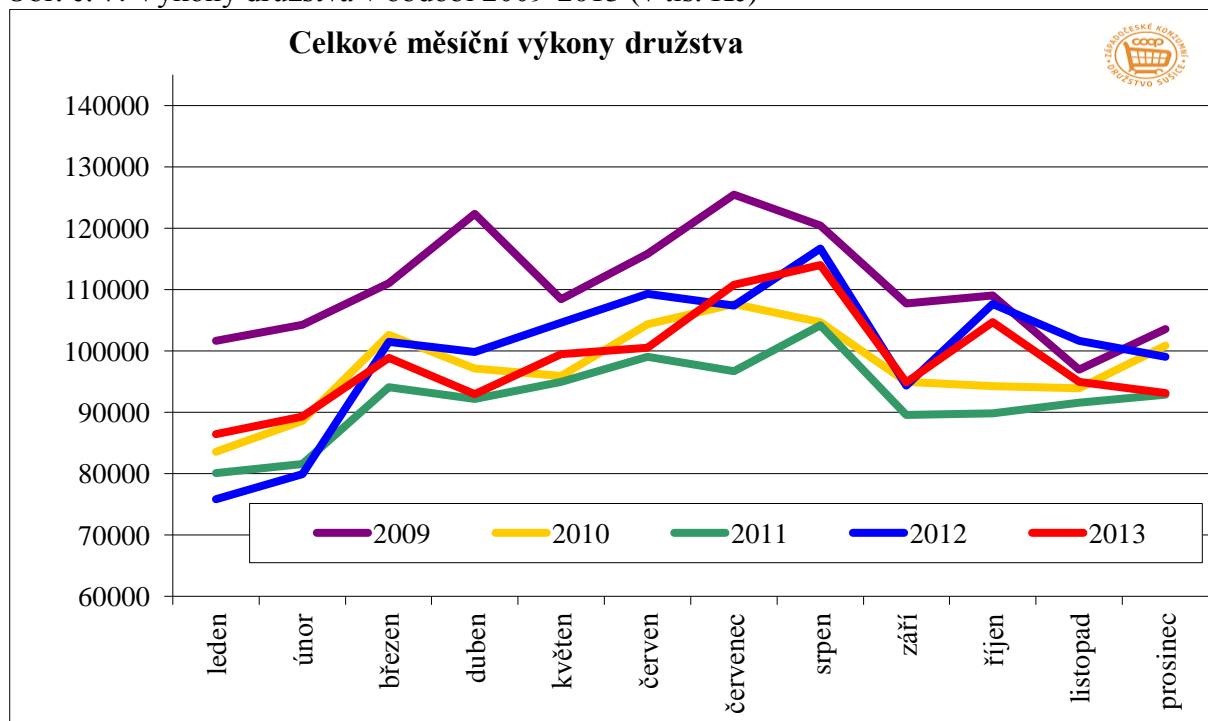
Běžná likvidita se v družstvu nachází kolem doporučených hodnot. Družstvo je tedy schopné splácet včas své závazky. Pohotová likvidita už je na tom hůře. Tam se družstvo nachází v menších hodnotách než bývají doporučené, což je způsobeno držením větších zásob. Okamžitá likvidita je nejpřesnějším ukazatelem likvidity, jelikož poměřuje peněžní prostředky a okamžitě splatné dluhy. Družstvo má tento ukazatel v normě.

Ukazatele aktivity družstva

Těmito ukazateli se měří efektivnost využívání majetku. Zjišťuje se, zda je majetek využíván účinně a jak rychle. K tomuto se používá ukazatel rychlosti obratu a doby obratu majetku. Rychlost obratu měří využívání podle počtu obrátek jednotlivého

majetku za daný časový interval. Doba obratu vykazuje, jak dlouho jsou peněžní prostředky vázány v zásobách nebo pohledávkách. V těchto ukazatelích se používají tržby, a proto je zde zařazen pro zajímavost na obr. č. 7 vývoj měsíčních výkonů družstva za období 2009-2013.

Obr. č. 7: Výkony družstva v období 2009-2013 (v tis. Kč)

Zdroj: podklady Ing. Löffelmannova z finanční situace družstva, 2014

Tab. č. 3: Ukazatele aktivity družstva v období let 2011-2013

Rok	2011	2012	2013
Obrat aktiv	2,475	2,793	2,783
Doba obratu zásob	36,53	34,92	35,47
Doba obratu pohledávek	13,22	16,33	15,66
Doba obratu závazků	50,18	43,20	44,07

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Obrat celkových aktiv hodnotí, kolikrát se celková aktiva ve společnosti obrátí. Doporučené hodnoty tohoto ukazatele jsou v rozmezí 1,6–2,9. Hodnot v tomto rozmezí družstvo dosáhlo ve všech sledovaných letech. Aktiva se obrátila 2,783 krát za jeden rok a to rok 2013.

Doba obratu zásob by měla být co nejnižší. Oběžná aktiva družstva jsou ve formě zásob vázána kolem 35 dní. Dalšími sledovanými ukazateli byla doba obratu pohledávek a závazků. Pohledávky by měly mít kratší splatnost než závazky, což se družstvu daří

velmi dobře udržovat. Když má společnost kratší dobu obratu pohledávek než závazků, tak poté může peníze dále investovat.

Ukazatele zadluženosti družstva

Zadluženost hodnotí míru rizika, která je spojená s využíváním cizích zdrojů. Při tomto zkoumání analyzují strukturu majetku a kapitálu. Společnost by měla používat cizí zdroje v tom případě, že výnosnost celkově vloženého kapitálu je vyšší, než jsou náklady spojené s jeho použitím (tj. úrok placený z cizího kapitálu).

Tab. č. 4: Ukazatele zadluženosti družstva v období let 2011-2013

Rok	2011	2012	2013
Míra zadluženosti	33,77 %	31,34 %	30,50 %
Koeficient samofinancování	66,23 %	68,66 %	69,50 %
Finanční páka	148,76 %	143,52 %	142,22 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Ukazatel zadluženosti by se měl vždy držet pod 50 %. Jakmile by celková zadluženost byla větší než 50 %, tak by převládl cizí kapitál. Většinu zdrojů by vlastnil někdo jiný, například banka u úvěru nebo dodavatelé. V případě družstva vychází hodnoty ve všech sledovaných letech pod 50 %, což je určitě pozitivní. To ale také znamená, že společnost hradí vlastním kapitálem i svá oběžná aktiva. Pro věřitele společnosti je výhodnější co nejnižší zadluženost, ale vlastníkům více vyhovuje větší, protože cizí zdroje jsou levnějším způsobem financování.

Koeficient samofinancování je doplňkovým ukazatelem k celkové zadluženosti. Ukazuje, jakou mírou se podílí vlastní kapitál na financování majetku. Družstvo většinu svého majetku financuje z vlastního kapitálu, což je pro něj dražší zdroj financování. Koeficient samofinancování vyjadřuje finanční stabilitu a samostatnost společnosti. Finanční páka je opačným ukazatelem koeficientu samofinancování. Finanční páka je vlastně efekt zvyšování rentability vlastního kapitálu použitím cizího kapitálu. Je-li úroková míra nižší než výnosnost aktiv, potom použití cizího kapitálu zvyšuje výnosnost vlastního kapitálu.

Čistý pracovní kapitál

Poslední ukazatel, který patří k důležitým ukazatelům, je zařazen čistý pracovní kapitál. Má významný vliv na platební schopnost společnosti. Základním požadavkem na čistý pracovní kapitál je, aby dosahoval kladných hodnot. Společnost může vykazovat i záporný čistý pracovní kapitál, ale pouze krátkodobě.

Tab. č. 5: Čistý pracovní kapitál družstva v období let 2011-2013 (v Kč)

Rok	2011	2012	2013
Čistý pracovní kapitál	49 430	46 441	62 413

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Čím větší je tento ukazatel, tím lépe je družstvo schopno splácet své závazky. Oběžný majetek je financován dlouhodobými zdroji, které slouží k řízení likvidity. Družstvu se čistý pracovní kapitál zvyšuje, což je určitě dobře.

5.7 Zhodnocení situace družstva

Družstvo si z celkového hlediska vede velmi dobře. Není zadlužené, čistý pracovní kapitál též vykazuje kladné hodnoty. Z ukazatele pohotové likvidity se zjistilo, že družstvo drží více zásob, a proto vykazuje nižší než doporučené hodnoty. Družstvo by mělo držet méně zásob, což by zkrátilo dobu obratu zásob, ale přineslo by mu to náklady spojené s častějším zásobováním. Doba obratu pohledávek je kratší než závazků, a to je pro družstvo velmi dobré.

Družstvo by se mělo zaměřit na zvyšování zisku a tržeb, jelikož hodnoty ukazatelů rentabilit jsou velice nízké. Možností je přijít s novými slevami například na mléčné výrobky či masa nebo jinými marketingovými podporami na přilákání zákazníků. Je třeba se zamyslet nad snižováním nákladů, aby společnost nemusela rušit své maloobchodní prodejny, jako tomu bylo v roce 2014, kdy musela zrušit tři prodejny, díky jejich klesajícím tržbám a nerentabilitnosti.

6 Daně v družstvu

Každá společnost má jiný systém v řízení daní. O správu daní se může starat ve společnosti více pracovníků nebo jen vybraný pracovník. Vše záleží na velikosti společnosti a jejím rozhodnutí, kdo bude tuto práci vykonávat. Největší rozhodovací pravomoc má v družstvu jeho předseda a to Ing. Roman Bruzl.

Daně v družstvu má na starosti ekonomické oddělení pod vedením ekonomického ředitele Ing. Pavla Löffelmanna. Problematiku daní řeší přímo paní Ducháčková, která má na starosti především daň z přidané hodnoty, silniční daň, daň z příjmů PO a odvody daně z příjmů FO za své zaměstnance.

Družstvo platí také daň z nemovitých věcí a daň z nabytí nemovitých věcí. Daň z nabytí nemovitých věcí má na starosti právník družstva Mgr. Oldřich Knížek. O daň z nemovitých věcí se v družstvu stará bývalá pracovníce paní Žáková, která pro společnost vykonává tuto činnost na dohodu o provedení práce. S touto daní paní Žákové pomáhá Jiří Panoš, který figuruje v družstvu jako vedoucí technického oddělení.

Daňové priznání se zpracovává až po zaúčtování účetních případů ve všeobecné účtárně. V družstvu mají program Finance a Cis, kam se účetní případy zaúčtovávají. Program Cis umí zpracovat sám daňové priznání, které se ve společnosti překontroluje dle účetních záznamů a v případě neshody se hledá chyba. Družstvo používá svůj upravený účtový rozvrh. Pracují také s vnitropodnikovým účetnictvím. Je tomu tak s ohledem na množství prodejen a skladů. Z vnitropodnikového účetnictví poznají výnosy prodejen nebo nákladnost té určité prodejny. Vzhledem k nákladnosti a malým výnosům muselo družstvo tři své prodejny zavřít. Pracovníci družstva chodí také pravidelně na školení. Školení většinou probíhají před koncem roku nebo na začátku dalšího roku, kdy jsou seznamováni se změnami v zákonech, které se týkají jejich pracovních úkolů. V letošním roce to bylo hlavně díky zavedení třetí sazby daně z přidané hodnoty.

Družstvo vzhledem k jeho velikosti a rozsahu činnosti platí vysoké daně. Každý rok odvede finančnímu úřadu za všechny vybírané daně částku kolem 21 000 000 Kč.

6.1 Silniční daň

Jedním z předmětů podnikání družstva je i dopravní činnost. Zaměřuje se především na rozvoz zboží z velkoobchodů, výroby a maloobchodu. K této přepravě využívá

převážně nákladní automobily. Zásobování prodejen z výroby zajišťuje i menšími automobily jako například dodávkami či pickupy značky Škoda Felicia. V poslední době začalo poskytovat kamionovou dopravu i pro externí uživatele. Vedoucím střediska pro dopravu je v družstvu Antonín Oudes.

Družstvo vlastní celkem 62 dopravních prostředků. Jedná se o nákladní a osobní automobily, dodávky a pickupy. Z velkoobchodního skladu v Sušici odjede přibližně šest nákladních automobilů za den při normálním provozu. V období Vánoc, Velikonoc a jiných svátků občané nakupují více, prodejny potřebují větší zásoby a počet zásobovacích nákladních automobilů se samozřejmě zvyšuje.

Daňové přiznání k silniční dani společnost podává dle zákona do 31. ledna následujícího roku. Aby mohlo družstvo toto přiznání vyplnit a doplnit správně vypočtenou silniční daň, potřebuje velký technický průkaz každého vozidla. Ve velkém technickém průkazu najde údaje potřebné pro výpočet silniční daně. U osobních automobilů je nutné vědět zdvihový objem motoru v cm^3 . Podle tohoto údaje si v zákoně č. 16/1993 Sb., o silniční dani či pokynech k vyplnění přiznání k dani silniční nalezne částku daně v Kč.

U nákladních automobilů družstvo potřebuje znát jiné údaje, které jsou dané zákonem o silniční dani, a to především hmotnost nákladního automobilu v tunách a počet náprav. Částku daně nalezne v zákoně o silniční dani a je udána také v Kč. Daň za jednotlivá vozidla se po vypočítání sečte a odvádí se za všechny automobily dohromady. Odvádí se čtvrtletní zálohy na finanční úřad a to do 15. dubna, července, října a prosince. Tyto zálohy se v daňovém přiznání zúčtují.

Družstvo dává nepoužívané a staré automobily do depozita. Z těchto automobilů se neplatí silniční daň a družstvo tímto ušetří. Podle data uložení do depozita se počítají měsíce, za které jsou odvedeny zálohy. V případě rozhodnutí o prodeji se automobil vyjme z depozita a za ten měsíc se z něj musí zaplatit silniční daň.

Čím starší jsou automobily, tím větší daně se platí. Je to tím, že nákladní auta vyrobená do 31. prosince 1989 nesplňují dané emisní normy a nařízení. V takovém případě se k přiřazené částce daně dle hmotnosti v tunách a počtu přeprav připočítá ještě 25 % z této částky.

U nově nakoupených automobilů si uplatňuje odpočet neboli si snižuje sazbu daně. Toto snížení si může uplatnit devět let po první registraci vozidla. První tři roky po registraci si sazbu silniční daně v Kč může snížit o 48 % z té částky. Následující tři roky snižuje družstvo sazbu o 40 % a další tři roky o 25 %.

Do silniční daně se zahrnují i cestovní náhrady za použití soukromého vozidla ke služebním účelům. Zaměstnanec ekonomického oddělení družstva si vede knihu cestovních příkazů, kde jsou napsány všechny záznamy o pracovních cestách zaměstnanců. Každá společnost si může vybrat, zda při vyúčtování cestovních příkazů použije 1/12 roční sazby či 25 Kč za každý den strávený pracovníkem na služební cestě soukromým automobilem. V družstvu se rozhodli pro využití druhé varianty a platí 25 Kč na den. Pokud chce pracovník využít ke služební cestě soukromý automobil, musí dostat povolení od předsedy družstva.

Daňové přiznání odevzdávají na daňovém portálu, pod záložkou elektronická podání pro finanční správu a družstvo vybere přiznání k dani, které chce. Veškerá daňová přiznání se od roku 2014 posílají přes internet.

Silniční daň se vyčísluje na konci roku a v lednu dochází k vyrovnání daně. V praxi se stává, že zaměstnanec donese cestovní příkaz za prosinec až v lednu. V lednu se vždy doplácí záloha za prosinec. Silniční daň v roce 2013 činila 430 968 Kč. Změna v částce nastává při koupi nebo prodeji automobilů, uložení do depozita nebo počtem služebních cest.

6.2 Daň z příjmů FO

Tuto daň neplatí družstvo ze svých zdrojů, ale odvádí zálohy za své zaměstnance. Záloha se vypočte ze superhrubé mzdy zaměstnance a její sazba činí 15 %. Od této sazby se ještě odečtou slevy, které si může zaměstnanec uplatnit. Mezi takovéto slevy patří sleva na poplatníka, na vyživované dítě, na studenta či důchodce. Po odečtení slev vyjde každému zaměstnanci daň, kterou družstvo za něj odvede finančnímu úřadu.

Daň se odvádí každý měsíc a za všechny zaměstnance dohromady. Pokud zaměstnanec nemá další příjmy dle zákona o dani z příjmů, může požádat družstvo o zpracování ročního vyúčtování o vyplacených zálohách, které se podává na finanční úřad.

6.3 Daň z nabytí nemovitých věcí

Daň z nabytí nemovitých věcí je nejmenší placenou daní v družstvu. Tuto daň platí prodávající a družstvu tedy vzniká povinnost ji zaplatit při prodeji nemovitého majetku, a to především prodejny, která byla z důvodu malé výnosnosti uzavřena.

Při provedené digitalizaci byly zjištěny skutečné hranice pozemků a družstvu bylo přiděleno více m². Někteří majitelé měli zájem o odkup části pozemku, který byl přidělen společnosti a družstvo nemělo ve většině případů problém část pozemku odprodat.

Touto daní se v družstvu zabývá právník družstva. Pro zjištění základu daně porovnává prodejní cenu a odhadní cenu. Základem daně se stane cena, která je z těchto dvou vyšší. Sazba daně z nabytí nemovitých věcí je k letošnímu roku 4 % ze základu daně.

Pokud například dojde k prodeji nemovitosti v květnu, čekají na zapsání skutečnosti do katastru nemovitostí a poté daň zaplatí. Daňové přiznání se podává do konce třetího měsíce následujícího po měsíci, kdy byla tato skutečnost vložena do katastru nemovitostí.

6.4 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí se skládá ze dvou částí: daně ze staveb a jednotek a daně z pozemků. Družstvo vlastní jak stavby, tak i některé pozemky okolo jejich budov. Mezi stavby družstva patří všechny prodejny, sklady, výrobní lahůdek a cukrářských produktů, závodní jídelna či administrativní budova v Sušici.

Družstvo vlastní 123 budov a k nim přilehlé pozemky, které slouží k zásobování prodejny, nakládky a vykládky zboží či parkování nákladních automobilů. Daň z nemovitých věcí družstvo platí dvakrát ročně a to v květnu a listopadu, protože její hodnota je vysoká. Částka daně v roce 2013 činila 884 491 Kč.

Daň se každý rok pohybuje okolo částky 800 000 Kč. Vždy záleží na pohybu majetku. Většinou se každý rok prodá nějaký pozemek či budova. Při digitalizaci pozemků v roce 2014 se družstvu zvětšily pozemky, a tím se zvýšila i daň z nemovitých věcí.

Družstvo musí zpracovat dle zákona o dani z nemovitých věcí daňové přiznání do 31. ledna zdaňovacího období. Daňové přiznání se nepodává, pokud nenastaly změny a poplatník již v předchozím zdaňovacím období podal daňové přiznání. K daňovému

přiznání přikládají také soubor nehmotného majetku z provedené inventarizace. V daňovém přiznání se uvádí pozemky dle parcelního čísla, které je uvedené v katastru nemovitostí.

Při zjišťování daňové povinnosti používá družstvo aktuální daňové zákony. Zde lze nalézt potřebné informace k výpočtu daně jako základ daně či sazbu daně. Při výpočtu záleží na výměře pozemku či stavby v m² a lokalitě, ve které se daný pozemek či stavba nachází. Každá lokalita má svůj koeficient, podle kterého se daň počítá. Tento koeficient se každoročně mění.

V daňovém přiznání se sčítají vypočtené částky daně ze staveb a pozemků a odvádějí se společně. Daň ze staveb činí každoročně přes 700 000 Kč a daň z pozemků přes 100 000 Kč. Daň se posílá na finanční úřad v okrese, kde se stavba či pozemek nachází. Družstvo platí daň z nemovitých věcí finančnímu úřadu v Sušici, Klatovech, Domažlicích a Sokolově. Je tomu tak díky rozšířené síti prodejen družstva.

6.5 Daň z přidané hodnoty

Družstvo je plátcem daně z přidané hodnoty ze zákona. Důvodem povinného placení DPH je obrat větší než 1 000 000 Kč za posledních 12 kalendářních měsíců, kterého družstvo pravidelně dosahuje. Společnost podává daňové přiznání a odvádí daň finančnímu úřadu každý měsíc. Daňové přiznání se posílá přes internet. Při zpracování přes daňový portál má daňové přiznání označení EPO.

Družstvo má široký sortiment zboží, a to jak potravinářského i nepotravinářského charakteru, z jehož prodeje se odvádí DPH. Mezi potravinářské zboží patří pečivo, mléčné výrobky, masné výrobky, koření, ovoce a zelenina, nápoje – nealkoholické i alkoholické a další potraviny používající se v domácnosti. Z nepotravinářského zboží lze nalézt v družstvu drogistické výrobky, cigarety, tisk, různé kuchyňské potřeby a další spotřební zboží.

Při nákupu zboží, které bude dále družstvo prodávat, si uplatňuje odpočet DPH. Všechny účetní případy související s DPH se účtují ve všeobecné účtárně družstva. Pro účtování se používá vnitropodnikový účet 831. Tento účet rozděluje DPH dle prodejen, výroby a skladů.

Vnitropodnikový účet se porovnává s účtem 343 – Daň z přidané hodnoty. Obraty a zůstatky těchto účtů se nachází v hlavní knize, označované v podniku UX 420P. Zde

jsou uvedeny všechny účty z účtového rozvrhu i s vnitropodnikovými účty používanými ve společnosti. Všeobecná účtárna účtuje případy do programu FINANCE propojeného s programem CIS, ze kterého se může daňové přiznání rovnou vytisknout nebo ho načíst na daňový portál.

Uzávěrka účetních případů v účtárně je 18. den v měsíci. Poté se zpracovává daňové přiznání a odvádí daň. Daň i přiznání se musí odeslat na finanční úřad do 25. dne následujícího měsíce.

Družstvo se musí na začátku každého roku přizpůsobit novým zákonům a nařízením. Tento rok zavádělo novou třetí sazbu DPH. Vzhledem k jejich širokému sortimentu zboží pracují v družstvu se všemi třemi sazbami DPH. Základní sazbu daně, která činí 21 %, používá družstvo při nákupu nových technologií jako jsou počítače, vysokozdvizné vozíky, automobily a ostatní.

První snížené dani, která činí 15 %, podléhají potraviny. Potraviny tvoří největší část sortimentu družstva. Od roku 2015 byla zavedena i druhá snížená sazba DPH a to 10 %. Družstvo nabízí i takové produkty, které podléhají této dani. V prodejnách je možné zakoupit s touto sazbou například dětskou výživu.

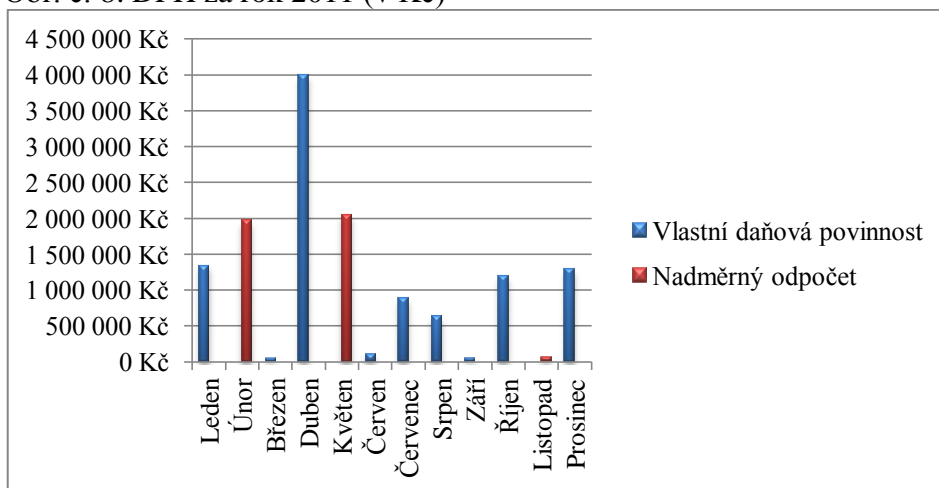
Družstvo vyplňuje v daňovém přiznání i položku režim přenesené daňové povinnosti, ať už jde o odběratele a dodavatele zboží nebo příjemce a poskytovatele služeb. Režim přenesené daňové povinnosti lze najít v § 92 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Daňová povinnost se v tomto případě přenáší z dodavatele na odběratele. Tato skutečnost může nastat například při prodeji odpadového materiálu, kdy se fakturuje bez daně. Odběratel si po obdržení faktury uplatní daň a zároveň má povinnost ji i odvést a má tedy daň na vstupu i na výstupu. (Lukášová, 2012)

Družstvo je povinno tento režim použít jako plátce na stavební práce vykonané v tuzemsku jinému plátcovi pro jeho ekonomickou činnost. O plnění v režimu přenesené daňové povinnosti musí vést družstvo evidenci, kterou odevzdává spolu s daňovým přiznáním k DPH. Tuto evidenci si načtou k daňovému přiznání z programu CIS.

V posledních letech družstvu vycházela pouze vlastní daňová povinnost a muselo platit finančnímu úřadu daň. V průměru se odvod daně z přidané hodnoty pohybuje kolem hodnoty 1 500 000 Kč měsíčně.

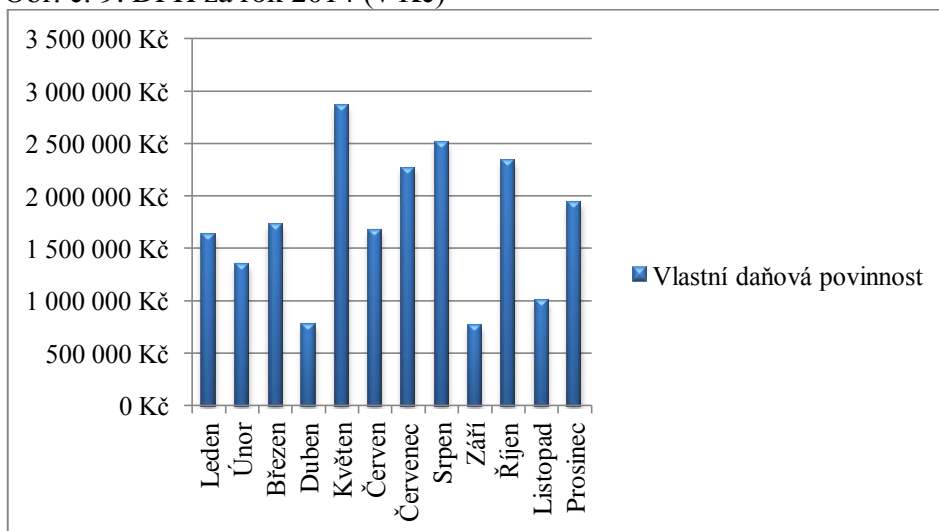
Poslední nadměrný odpočet družstvo zaznamenalo v roce 2011, což bylo způsobeno rekonstrukcí velkoobchodní skladu v Sušici. Na obrázku č. 8 a 9 je možno vidět, jak vypadaly měsíční odvody daně v roce 2011, kdy mělo družstvo naposledy nadměrný odpočet, a jak v roce 2014, kdy muselo družstvo platit daň finančnímu úřadu. Při nadměrném odpočtu v roce 2011 se začal finanční úřad zajímat o družstvo a zjišťovat, zda je daň správně vypočtena a opravdu vykazují nadměrný odpočet.

Obr. č. 8: DPH za rok 2011 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Obr. č. 9: DPH za rok 2014 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

6.6 Daň z příjmů právnických osob

Družstvo jako právnická osoba s výkonem činnosti na území České republiky musí odvádět daň z příjmů právnických osob. Vzhledem k velikosti daně družstvo odvádí čtvrtletně zálohy, a to k 15. březnu, červnu, září a prosinci.

Družstvo musí dokládat finančnímu úřadu spolu s daňovým přiznáním rozvahu, výkaz zisku a ztráty, cash flow, přílohu účetní závěrky a výroční zprávu družstva. Vzhledem k tomu, že družstvo podléhá auditu, který probíhá každý rok na přelomu února a března, tak podává daňové přiznání až do konce šestého měsíce po skončení zdaňovacího období.

Předmětem této daně jsou všechny příjmy z činnosti družstva. Základem pro výpočet daně z příjmů PO je účetní výsledek hospodaření před zdaněním. Ten lze nalézt ve výkazu zisku a ztráty družstva. Zisk ovlivňuje spousta věcí a to například metody odpisování majetku nebo tvorby rezerv. Drobný hmotný majetek do 40 000 Kč družstvo účtuje přímo do nákladů a nad tuto částku používá u staršího majetku rovnoměrný způsob odepisování a u nově pořízeného zrychlený způsob odepisování. Účetní odpisy jsou v družstvu shodné s daňovými odpisy.

Odčitatelné položky vznikají tehdy, přijde-li pozdě faktura. Ta se zaúčtuje až v dalším roce, než ke kterému časově náleží a položky se sepisují za leden až červen. Mezi odčitatelné položky se řadí bonusy z dobropisů po domluvě s dodavatelem. Tyto bonusy mohou činit i 2 000 000 Kč. V červnu musí družstvo již podat daňové přiznání a odvést daň. Pro tyto záležitosti se v družstevní všeobecné účtárně vytváří rezerva na daň z příjmů PO. Ta se tvoří z výsledků minulých let. Daň se dorovná v červnu. Při odvodu vyšší daně družstvo podává žádost na finanční úřad o vrácení přeplatku, v opačném případě doplácí daň.

Mezi odčitatelnou položku řadí družstvo také ztrátu. Družstvo vykázalo ztrátu v roce 2008 a v roce 2012. K základu daně se přičítají daňově neuznatelné náklady: účty 513 – reprezentace, 543 – dary, 544 – nezaplacené smluvní sankce nebo 527 a 528 – sociální náklady nad limit.

Družstvo si dříve mohlo odečítat i hodnotu darů dle zákona a používalo to především u různých bonifikací. V roce 2014 došlo ke změně zákona a od základu daně se mohou

odečítat pouze dary, jejichž účel je přesně vymezen v zákoně. Tyto dary družstvo nedává, a proto si už nemůže hodnotu darů odčítat od základu daně.

Po zahrnutí všech odpočtů vypočítá družstvo 19 % daň. Od vypočtené částky si ještě odečítá slevy na zaměstnance se zdravotním znevýhodněním, jejichž počet se v družstvu pohybuje okolo 30. Poté již vyjde konečná daň, kterou musí družstvo odvést.

Při podání daňového přiznání v červnu se do vypočtené daňové povinnosti musí započítat i zálohy, které družstvo zaplatilo v průběhu roku a uvádí se v daňovém přiznání. Pokud je daň větší než zálohy, které byly zaplacený, tak se sníží daň účetním případem 221/341.

I daňové přiznání daně z příjmů PO se podává elektronicky přes daňový portál. Pokyny k vyplnění a novinky ohledně daní dostává zaměstnankyně každoročně na školení. V případě nepodání daňového přiznání by bylo družstvo sankcionováno. Hodnoty sankcí začínají od 500 Kč, ale mohou se vyšplhat i k 500 000 Kč.

Družstvo vykazuje daň z příjmů PO každý rok kolem částky 1 500 000 Kč. Například v roce 2011 byla daň vykázána v hodnotě 1 720 660 Kč, v roce 2012 činila 1 568 000 Kč a v roce 2013 družstvo zaplatilo 1 334 800 Kč.

7 Finanční rozhodování a plánování v družstvu

Družstvo zpracovává na každý rok plán, podle kterého se řídí při svých finančních rozhodnutích. Plán vytváří ekonomický ředitel družstva. Vytvořený plán musí schválit předseda družstva a dále představenstvo. Cílem družstva je především udržení ekonomické stability družstva. Při sestavování plánu se bere v úvahu skutečnost z minulého roku a reálný předpoklad či budoucí očekávání v nadcházejícím roce.

V strategickém plánu se nejprve shrne situace družstva a cíle, které si pro následující rok družstvo stanovilo. Plán na rok 2015 se zaměřuje na klesající tržby způsobené stále větší konkurencí. V dnešní konkurenci společností s potravinářským a některým nepotravinářským zbožím je stále těžší se udržet na trhu a zvyšovat své tržby.

Další důležitý bod se vztahuje k tlaku na vyšší osobní náklady vzhledem ke zvýšení minimální mzdy. Někteří zaměstnanci ve vesnických maloobchodních prodejnách či velkoskladu jsou odměňováni právě minimální mzdou. Minimální mzda k roku 2015 činí 9 200 Kč, což je o 700 Kč více oproti minulému roku. Vzhledem k této skutečnosti chce družstvo klást důraz na spolehlivost, pracovitost zaměstnanců a plnění plánované produktivity práce.

Družstvo získává nové zaměstnance z úřadu práce nebo vlastním výběrem. Další předpoklad pro tento rok je zaměřit se na více odborně kvalifikované zaměstnance s dobou praxe v oboru nejméně 5 let. Delší dobu plánuje i snížení nekvalifikovaných pracovních sil a jejich nahrazení kvalifikovanějšími zaměstnanci, kteří ale nebudou chtít v družstvu pracovat za minimální mzdu.

Zaměřovat se chce i na zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví. Nedílnou součástí je i zlepšování pracovního prostředí pro zaměstnance, dodržování hygienických pokynů a předpisů bezpečnosti práce.

Družstvo si určilo podmínky, při jejichž dodržování by se mělo udržet v silném konkurenčním prostředí. Mezi těmito podmínkami lze nalézt úsporu nákladů na energie, udržení obrátky zásob, zvýšení marže, udržování nákladů v přiměřených hodnotách nebo hodnocení efektivnosti prodejen a včasné řešení jejich ztrátovosti. Družstvo také klade důraz na vysokou odpovědnost vedoucích pracovníků ve svěřeném úseku.

Družstvo chce zvýšit tržby vyšší marží a také se v tomto cíli opírá o věrnostní projekt Dobrá karta COOP. V plánu jsou přesně vyčísleny hodnoty, o kterých družstvo

předpokládá, že v následujícím roce dosáhne. Nárůstem marže by mělo dojít ke zlepšení nákupních podmínek, lepší spolupráci s dodavateli a většímu zaměření na kvalitu.

V posledních letech se družstvu daří po malých částech snižovat náklady především na energie a v roce 2015, chce s tímto trendem pokračovat. Pro lepší řízení nákladů si společnost vytvořila limity, které nesmí nákladové položky přesáhnout. Jedná se například o nákup kancelářských potřeb, který za rok 2015 nesmí překročit 400 000 Kč. Dále také náklady na propagační materiály se musí vejít do limitu 1 700 000 Kč a náklady na školení a semináře mají limit 350 000 Kč. Zaměřovat se družstvo bude i na obrátkovost zásob a pohledávek a věnovat pozornost bude i oblasti mank.

V plánu je také uvedena rozvaha, výkaz zisku a ztráty, cash flow a výkonové ukazatele. V každém výkazu je uvedena hodnota v roce 2014, plánovaná hodnota na další rok a procento, o kolik se jednotlivá položka změní oproti roku 2014. Výkonové ukazatele jsou rozčleněny podle pracovišť. Těmito pracovišti jsou myšleny velkoobchodní sklady, maloobchodní prodejny, závodní jídelna, lahůdkárna, údržba, doprava a autodílna.

Družstvo zpracovává i plán ostatních finančních ukazatelů než jen výkonových. Sledovanými ukazateli družstva jsou ukazatele financování, strukturální ukazatele, ukazatele finančního přínosu, rentability a zadluženosti. Z finančních ukazatelů chce družstvo především udržet plnou likviditu podniku.

8 Vliv daní na finanční rozhodování družstva

V každé společnosti hrají daně důležitou roli. Založením družstvu vznikla ze zákona povinnost platit daň z příjmů PO, která v letošním roce činí 19 %. Tuto daň družstvo vypočítá ze základu daně, který si může snížit o případnou ztrátu z minulých let. Od vypočtené daně si ještě odečte slevy na zaměstnance se zdravotním znevýhodněním.

Po odečtení daně družstvo zisk rozdělí do fondů. Do členské části fondu členů a funkcionářů přiděluje částku 30 Kč na jednoho člena a s těmito prostředky hospodaří místní členská základna dle svého rozhodnutí. Do kmenové části fondu členů a funkcionářů dávají 300 000-500 000 Kč. Tato částka slouží na krytí potřeb členské základny a o jejím použití rozhoduje předseda družstva. A dále rozdělují zisk do sociálního fondu v částce 1 000 Kč na jednoho zaměstnance. Tento fond slouží na krytí potřeb zaměstnanců, což je uvedeno v kolektivní smlouvě.

Družstvo neodvádí vzhledem k jeho velikosti a celkové činnosti pouze daň z příjmů PO, ale i další daně. Mezi ně patří daň z nabytí nemovitých věcí, daň z nemovitých věcí, silniční daň a daň z přidané hodnoty. Družstvo platí také odvody, které vykazují charakter daně, ale jako daně označovány nejsou a nelze je najít v daňových zákonech. Těmito odvody jsou myšleny příspěvky zaměstnavatele na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, které se vypočítávají z hrubých mezd zaměstnanců.

V této době má malý vliv daň z nabytí nemovitých věcí, jelikož v posledních letech družstvo neprodávalo žádnou stavbu, pouze jen pár pozemků. V plánu na rok 2015 si družstvo určilo, že bude muset odprodat nepotřebný majetek a to především objekty zavřených prodejen. Poté mu vznikne povinnost z prodaného majetku odvést tuto daň, a proto musí družstvo počítat s touto daní při zpracovávání plánu na rok 2016. Družstvo předpokládá hodnotu obdrženou z prodeje majetku ve výši minimálně 3 000 000 Kč.

Další placenou daní v družstvu je silniční daň, která svou výší je oproti jiným daním zanedbatelná. Každý rok se její výše podle koupě, prodeje aut a uložení do depozita pohybuje kolem 400 000 Kč. Vzhledem k výši hospodářského výsledku nemá tato částka téměř žádný vliv.

Družstvo ji musí ale určitě brát v úvahu. Je to z toho důvodu, že jako jeden z předmětů podnikání je dopravní činnost. Vzhledem k poskytování dopravních služeb i externím

dodavatelům, se předpokládá rozšíření sítě nákladních automobilů. Tato daň pak bude růst a bude mít větší vliv.

Podstatnější je již daň z nemovitých věcí. Její částka se pohybuje ve dvojnásobné výši hodnoty silniční daně. Tuto daň družstvo nemůže příliš ovlivnit, protože mezi jeho činnosti patří maloobchodní prodej a k tomu je zapotřebí prodejen, ze kterých se tato daň převážně odvádí.

Prodejny družstva především v malých vesnicích začínají být nerentabilní. Je to dáno cestováním obyvatel za prací do měst, kde si i nakoupí. V případě neúnosného stavu ztrátovosti musí družstvo nákladnou prodejnu uzavřít. Pro prázdnou budovu družstvo nemá obvykle jiné využití a rozmýšlí, zda bude lepší budovu pronajmout či prodat. Případný prodej vede ke snížení odvodu daně z nemovitých věcí.

Častěji se rozhodnou pro prodej, kterým se zvednou družstvu tržby a celkový hospodářský výsledek. V poslední době družstvo nenašlo jiné efektivní řešení na zvýšení tržeb. Vzhledem k velké konkurenci supermarketů a dalších obchodů s potravinářským i nepotravinářským sortimentem se tržby družstva stále snižují. Družstvo musí neustále vymýšlet různé marketingové tahy na podporu prodeje svého zboží, aby se udrželo mezi konkurenty na trhu.

Velký vliv na personální politiku v družstvu mají odvody sociálního zabezpečení a zdravotní pojištění zaměstnavatele. Družstvo odvádí i daň z příjmů FO, sociální zabezpečení a zdravotní pojištění za své zaměstnance, ale tyto částky jsou strhávány přímo z mezd jednotlivých zaměstnanců.

Strhávané částky se mohou v průběhu roku měnit. To dokazuje například výše částek v prosinci 2014 a lednu 2015. Za prosinec 2014 činila odvedená daň z příjmů FO 422 893 Kč, sociální pojištění za zaměstnance 511 780 Kč a zdravotní pojištění za zaměstnance 364 447 Kč. Za leden 2015 odvedlo družstvo 169 720 Kč za daň z příjmů FO, 424 342 Kč za sociální pojištění zaměstnanců a 305 083 Kč za zdravotní pojištění zaměstnanců. Tento výkyv vznikl z důvodu rozdělení prémie zaměstnancům před vánočními svátky.

V družstvu pracuje 519 zaměstnanců a odvody jsou díky tak velkému počtu zaměstnanců hodně vysoké. Za sociální pojištění zaměstnavatele družstvo odvádí na

Okresní správu sociálního zabezpečení 25 % z celkových hrubých mezd zaměstnanců a u zdravotního pojištění je to 9 % do zdravotních pojišťoven.

Tato procenta nejsou v takovém počtu zaměstnanců zanedbatelná a pro družstvo činí velkou zátěž oproti silniční dani či dani z nabytí nemovitých věcí. Pro srovnání jsou použity opět hodnoty z prosince 2014 a ledna 2015. V prosinci 2014 byl odvod sociálního pojištění za zaměstnavatele 2 492 840 Kč a zdravotního pojištění za zaměstnavatele 1 087 000 Kč. V lednu 2015 byla situace vzhledem k běžnému stavu mezd lepší, ale pořád jsou to vysoké částky. U sociálního pojištění se jednalo o částku 2 067 654 Kč a u zdravotního pojištění o 793 899 Kč.

V družstvu již delší dobu přemýšlí nad stavem svých zaměstnanců. Vzhledem k vysokým částkám odvodů uvažuje družstvo o snížení počtu zaměstnanců. V plánu na rok 2015 si dalo za cíl udržet si hlavně kvalifikované zaměstnance s praxí v oboru, kteří své práci rozumí a hledí si jí.

Družstvo bude sledovat produktivitu práce, spolehlivost a pracovitost svých zaměstnanců. Osobní náklady vynakládané na zaměstnance jsou příliš vysoké a družstvo se je snaží každý rok snižovat. S přihlédnutím ke klesajícím tržbám si tak velké náklady nemůže družstvo dovolit.

Mezi zaměstnanci družstva jsou také osoby zdravotně znevýhodněné a jejich počet je 30. Takový počet zdravotně znevýhodněných zaměstnanců většina společností nezaměstnává. Toto je pro družstvo pozitivní personální politika, protože si mohou uplatnit slevu na tyto zaměstnance a platí menší daň z příjmů PO. Pro družstvo je určitě výhodné si tyto zaměstnance ponechat a těžit výhody z toho, že umožnilo práci i zdravotně znevýhodněným zaměstnancům.

Největší vliv na rozhodování družstva má daň z příjmů PO a daň z přidané hodnoty. Tyto daně představují pro družstvo spolu s odvody na sociální a zdravotní pojištění největší vydávané částky za daně. Dani z příjmů PO osob se družstvo nemůže vyhnout, protože jako jeden z druhů právnických osob upravených v zákoně o obchodních korporacích patří mezi poplatníky této daně.

Daň se platí z hospodářského výsledku upraveného o připočitatelné či odčitatelné položky. Družstvo místo udržování velkého zisku raději investuje prostředky do nových

technologií, vybavení prodejen nebo rekonstrukcí skladů, výroben a prodejen. Toto rozhodnutí mu přináší i výhodu nižší daně z příjmů PO.

Družstvo se snaží každý rok vyměnit staré regály či různé boxy na mléčné či zmražené výrobky za nové, které mají lepší vlastnosti a delší životnost. Proběhly i výměny pultů s masnými výrobky a výrobky z lahůdkářské a cukrářské výroby. V roce 2011 a 2012 také proběhla rekonstrukce velkoobchodního skladu v Sušici, díky níž se dostalo družstvo v roce 2012 do ztráty.

Daň z příjmů PO má vliv na spoustu záležitostí v každé společnosti a družstvo není výjimkou. Již v teoretické části této práce bylo nastíněno, na co mohou mít daně vliv. Vliv zdanění může být například na určení doby prodeje CP, na poskytování darů, na řízení rizika či na investiční rozhodování.

Družstvo si může odčítat od základu daně poskytnuté dary. V zákoně je přesně definován účel, na který musí být dar poskytnutý. Je to zejména na účely školství, vědy a výzkumu, zdravotnictví, požární ochrany, ekologické, humanitární, sportovní a další. Pokud se splní účel, tak dále záleží na hodnotě daru, která musí být nejméně 2 000 Kč. Odečíst lze maximálně 10 % ze základu daně. Poskytování darů bylo pro družstvo dobrou příležitostí, jak si snížit základ pro vypočítání daně.

Družstvo od roku 2014 tyto dary neposkytuje a nemůže si tuto odčitatelnou položku uplatnit. Dříve družstvo poskytovalo dary základním školám a gymnáziu v Sušici a každý rok si je poté odčítalo od základu daně.

Družstvo musí brát do úvahy při svém rozhodování o naložení s finančními prostředky riziko, které s tím souvisí. Není vždy jednoduché přesně určit, jak velké riziko družstvu investováním hrozí, protože záleží na mnoha faktorech, které se mohou naskytnout v průběhu investice (snížená spotřeba zboží a celkový vývoj tržeb, změna úrokových sazeb, ekonomická krize, nespolehlivost dodavatelů, atd.). Jistou výhodou pro družstvo je možnost odpočtu ztráty od základu daně, které i družstvo využívá. Tento odpočet může použít v pěti následujících účetních obdobích, kdy dosahuje zisku. Družstvo si může dovolit investovat, ale musí přihlížet k rizikovosti investice a to v poslední době ještě více, jelikož vzhledem k velké konkurenci supermarketů se každý rok snižují tržby.

V posledních letech družstvo investuje především do nového vybavení prodejen a to, jak již bylo řečeno zejména do chladících a mrazících boxů. Začaly se také přestavovat prodejny a zvětšuje se prodejní prostor. Družstvo chce snižovat zásoby na prodejnách a zvýšit jejich obrátkovost. Musí ale také počítat s navýšením nákladů na častější zásobování. Doba obratu zásob se v roce 2014 pohybovala okolo 35 dní a družstvo si v plánu na rok 2015 určilo jeden z cílů, snížit dobu obratu.

Velká investice, kterou družstvo provedlo, byla v roce 2008. Tato investice ho přivedla i do ztráty. Tato investice byla do nového softwarového programu na propojení všech prodejen a skladů s administrativní budovou v Sušici. Tento program a jeho nainstalování jak v prodejnách tak administrativní budově stálo několik milionů, ale přinesl družstvu řadu výhod.

Vedení společnosti může přes tento program zjistit, kolik bylo například v Hartmanicích zákazníků a kolik korun na prodejně utratili. Toto velice zjednodušilo práci vedoucích pracovníků. Získali tak přehled o návštěvnosti, ziskovosti či ztrátovosti prodejen. Na základě těchto informací pak připravují různé marketingové podpory na zvýšení návštěvnosti a ziskovosti.

Družstvo také investovalo další částky do nového ústředního topení v jeho budovách. Po nákupu potřebného materiálu si výměnu zajistilo údržbářské oddělení pod vedením Ing. Václava Holečka. Vzhledem k tomu, že družstvo vlastní prodejny, které patří do řetězce COOP, tak muselo změnit i vnější vzhled některých prodejen, které se jmenovaly jinak. Všechny prodejny by měly mít fasády zelené barvy.

Družstvo také provedlo menší investici do koupě nových pracovních obleků pro zaměstnance družstva. V poslední době investuje také větší částky do školení svých pracovníků. Tato školení se konají několikrát do roka. Družstvo si zažádalo o dotaci z fondů Evropské unie na školení svých zaměstnanců. Tuto dotaci obdrželo ve výši 200 000 Kč. Finální náklady na samotné školení a administrace ohledně dotace ale převýšily částku, kterou od Evropské unie družstvo dostalo.

Poslední velkou investicí byla rekonstrukce skladu v Sušici v roce 2012. Z důvodu těchto investic se družstvo v některých letech dostalo do ztráty a nebo malého zisku, což z důvodu zdanění není špatné, neboť neodvádí vysokou daň. Částku ztráty z roku 2012 se podařilo družstvu již odečíst během dvou let.

Daň z příjmů PO má vliv i na samotné investiční rozhodování. Rozhoduje se o tom, zda je družstvo schopno ustát i větší investice (například nový softwarový program). Družstvo se rozhoduje o investicích na základě výsledku hospodaření minulých let. Bere v úvahu také možnost ztráty při velké investici, kterou by si mohlo v dalších letech od kladného výsledku hospodaření odečíst.

Investiční plán nejprve navrhne ekonomický ředitel družstva a předloží ho předsedovi družstva ke schválení. Pokud předseda plán schválí, předkládá se návrh investičního plánu představenstvu. Představenstvo musí návrh schválit, aby se mohl začít realizovat.

S investičním rozhodováním o nákupu nového majetku vzniká družstvu možnost daňových úspor. Záleží především na zvoleném typu metody odpisování a využití zvýšení odpisu v prvním roce odepisování, či využití možnosti přerušování odpisování při malém základu daně nebo ztrátě.

Při zrychlené metodě odpisování jsou na začátku odepisování vyšší odpisy, které se každým rokem snižují. Tohoto se využívá s přihlédnutím k dlouhodobým plánům družstva a to v momentě, když potřebuje snížit daně o vyšší částku na začátku odepisování majetku.

U každého nově nakoupeného hmotného majetku s cenou vyšší než 40 000 Kč používá družstvo právě zrychlenou metodu odepisování. Snaží se také o zvýšení odpisu v prvním roce odepisování u nakoupeného majetku, který je v prvních třech odpisových skupinách. Jde především o nově nakoupené počítače, pokladny nebo mrazicí boxy s výjimkou automobilů.

Největší vliv na rozhodování družstva má daň z přidané hodnoty. Družstvo vynakládá vysoké finanční prostředky za tuto daň. V průměru odvede finančnímu úřadu částku kolem 1 500 000 Kč měsíčně, což je za rok 18 000 000 Kč. A tato částka není již samozřejmě zanedbatelná a stává se nejvyšší placenou daní v družstvu.

Ovlivňuje především rozhodovací pravomoci o různých investicích družstva, jako tomu je i u daně z příjmů PO. S velkými odvody daně z přidané hodnoty se družstvu snižují prostředky, které by mohly investovat do nějakého vybavení družstva a to například do mrazicích a chladicích zařízení a přestaveb prodejen a skladu či vložit do nějakých jiných investic výhodných pro činnost družstva.

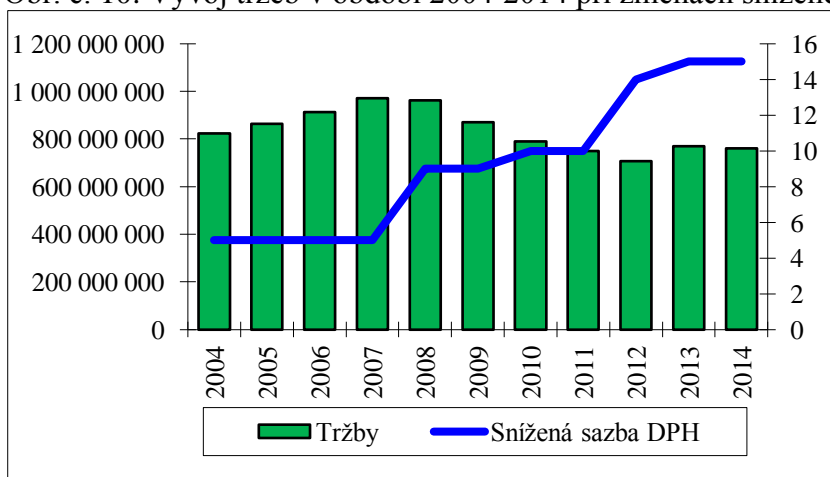
Daň z přidané hodnoty má největší vliv na tržby družstva a celkový hospodářský výsledek, na kterém závisí celkové finanční rozhodování v družstvu. Finanční rozhodování se provádí na základě různých ekonomických a finančních ukazatelů a právě DPH ovlivňuje výkonové ukazatele, vzhledem k tomu, že se zde počítá s tržbami družstva.

Daň z přidané hodnoty se často mění a podle změny daně se mění v družstvu i tržby za zboží a vlastní výrobky. Vzhledem k velmi širokému sortimentu zboží, musí družstvo brát v úvahu změnu v jakékoliv sazbě DPH. Do minulého roku se zabývalo dvěma sazbami DPH a od roku 2015 musí počítat i s třetí sazbou, kterou muselo ze zákona zavést.

Zákony se často mění a každá změna některé ze sazeb DPH v družstvu vyvolá změnu v tržbách, které obdrží za prodej svého zboží. Družstvo od roku 2004 tyto změny každý rok sleduje, což ukazují obrázky č. 10 a 11. Pro družstvo je toto sledování důležité z hlediska jejich plánů do budoucna. Pokud má dojít v následujícím roce ke změně nějaké ze sazeb DPH, družstvo přibližně ví, s jakou změnou v tržbách má počítat. S tímto pak pracuje při zpracovávání plánu na další rok, ve kterém se má změna vyskytnout, a odhadne v plánu přibližný vývoj tržeb, podle kterých může plánovat svoji strategii. S nárůstem sazby DPH dochází jednoznačně k úbytku tržeb. Každého velice ovlivňuje, pokud slyší o nějakém plánovaném zvyšování daní či různých poplatků. Občané reagují na tyto změny snižováním kupovaného zboží a snaží se své finanční prostředky šetřit.

Jedinou výjimkou, kdy při zvýšení DPH došlo ke zvýšení tržeb družstva je rok 2013. Tento rok došlo k rozšíření zásobování cizích dodavatelů z velkoobchodního skladu v Sušici. Pokud by byl okruh odběratelů srovnatelný, došlo by také ke snížení tržeb jako v ostatních letech.

Obr. č. 10: Vývoj tržeb v období 2004-2014 při změnách snížené sazby DPH (v %)

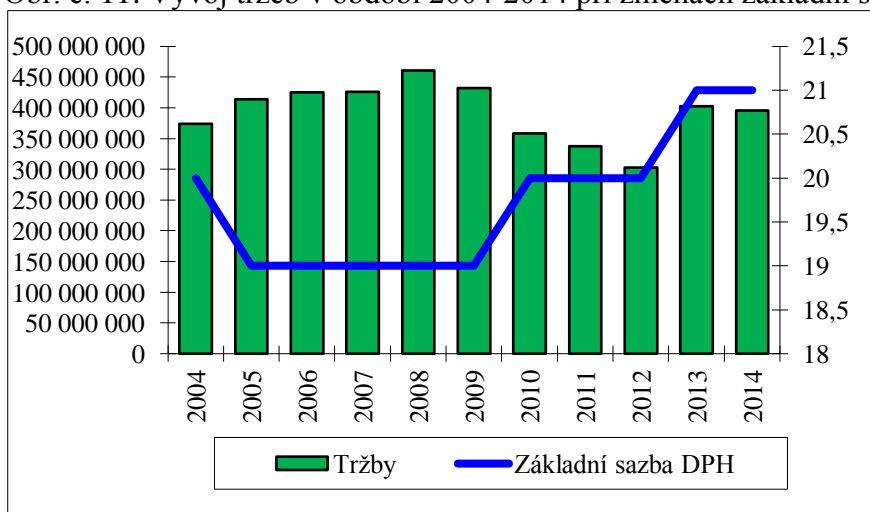
Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Na tomto obrázku je znázorněn vývoj tržeb v Kč v období 2004-2014 vzhledem ke změně snížené sazby daně DPH. Družstvo prodává převážně potravinářské zboží, a proto většina zboží podléhá snížené sazbě daně a tržby za ně jsou podstatně větší než tržby za nepotravinářský sortiment, který je zdaňován základní sazbou DPH.

Tržby za potravinářský sortiment se ve sledovaných letech pohybovaly od 700 milionů Kč až skoro k jedné miliardě korun. Nejvýše dosáhly tržby částky 970 288 199 Kč a to v roce 2007 při velikosti snížené sazby DPH 5 %. Další rok se snížená sazba DPH zvýšila na 9 % a tržby poklesly. Pokles ale nebyl tak razantní a družstvo se rozhodlo investovat do softwarového vybavení a propojení pokladen z maloobchodních prodejen s administrativní budovou v Sušici. I přes vysoké tržby dostala tato investice družstvo do ztráty, kterou si ale uplatňovalo další roky odpočtem od daně z příjmů PO.

Obr. č. 11: Vývoj tržeb v období 2004-2014 při změnách základní sazby DPH (v %)

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tento obrázek znázorňuje vývoj tržeb v Kč za stejné období jako předchozí obrázek, ale při změně základní sazby DPH, která v roce 2015 činí 21 %. Bylo tomu tak i předcházející a zároveň poslední možný sledovaný rok.

Této sazbě podléhá především nepotravinářský sortiment nabízený družstvem a další služby, které si družstvo sjednává s jinými společnostmi či osobami samostatně výdělečně činnými. K těmto službám se může zařadit dopravní činnost nebo činnost údržby provozované pro jiné subjekty za výhodnější ceny než nabízejí jiné společnosti či živnostníci. Družstvo naopak platí sazbu 21 % za řemeslné práce při přestavbách prodejen či rekonstrukci skladu, za nákup různých boxů potřebných v prodejnách a za výpočetní techniku nebo kancelářské potřeby.

Tržby s touto sazbou DPH jsou podstatně nižší než tržby za potravinářský sortiment, který ve spotřebním družstvu převažuje. Částky se pohybují od 300 000 000 Kč až k 500 000 000 Kč. Nejvyšší částky 460 874 203 Kč družstvo dosáhlo v roce 2008 při základní sazbě DPH 19 %, což je nejmenší sazba jak ve sledovaných letech, tak i v celé historii české sazby DPH.

Tak jako i u snížené sazby tak i tržby u základní sazby se změnou neboli zvýšením DPH vždycky poklesnou. Jediný rok 2013 byl výjimkou kvůli rozšíření zásobování cizích dodavatelů, jak již bylo dříve uvedeno.

Z obrázků vyplývá, že výše a změny DPH mají opravdu velký vliv na tržby podniku. Družstvo zajímají tyto tržby s ohledem na finanční ukazatele a to především výkonové

a na celkové finanční rozhodování družstva i plánů do budoucna. Až po analýze tržeb družstva nastává rozhodování, zda si družstvo stojí dobře a může si dovolit nějaké investice. Z tohoto důvodu má DPH na finanční rozhodování v družstvu největší vliv.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo seznámení s problematikou daní a analýza jejich vlivu na rozhodování v Západočeském konzumním družstvu v Sušici. V teoretické části této práce byl popsán daňový systém v České republice a dále byla práce zaměřena na každou daň zvlášť. Pozornost byla věnována také finančnímu rozhodování z hlediska jeho cílů a principů, finanční analýzy a plánu. Poslední kapitola teoretické části byla zaměřena přímo na vliv daní na jednotlivé činnosti a rozhodnutí ve společnostech.

Dále následovala praktická část, kde bylo nejprve představeno Západočeské konzumní družstvo Sušice a uvedeny nejpodstatnější informace o něm. Zhodnocena byla také jeho celková finanční situace. Družstvo si vede z celkového hlediska dobře a především není zadlužené. Potýká se s dlouhou dobou obratu zásob, což pro ně není dobré, ale v plánu na rok 2015 si dalo za cíl, tento ukazatel snížit. Tuto změnu provádí zahájením přestaveb prodejen, které zvětší prodejní prostor o skladní prostor a zboží bude jen na prodejně. Družstvu také neustále klesají tržby vzhledem k velké konkurenci a každý rok zavírá některou ze svých maloobchodních prodejen. Dalším cílem v plánu je zvýšení klesajících tržeb. Tento cíl zajistí věrnostním programem Dobrá karta COOP.

Další kapitola popisuje vybírané daně v družstvu a celkovou práci s daněmi. Tuto činnost má v družstvu na starosti převážně jedna osoba. Její práce je velmi náročná a zodpovědná a vzhledem k častým změnám v zákonech musí absolvovat různá školení.

Družstvo odvádí pravidelně daň z přidané hodnoty, silniční daň, daň z příjmů PO, daň z nemovitých věcí a při prodeji majetku i daň z nabytí nemovité věci a za své zaměstnance daň z příjmů FO. Největší částky odvádí za daň z přidané hodnoty, a to měsíčně kolem 1 500 000 Kč.

Předposlední kapitola popisuje průběh rozhodování v družstvu. Finanční rozhodování probíhá od ekonomického oddělení, které zpracovává finanční plány a dává různé návrhy změn, inovací nebo investicí předsedovi družstva. Pokud předseda souhlasí, předkládá se plán či návrhy představenstvu družstva. V jeho kompetenci je teprve konečné rozhodnutí o přijetí či nepřijetí předložených materiálů.

V poslední kapitole je analyzován vliv vybíraných daní na finanční rozhodování družstva. Bylo zjištěno, že vliv v družstvu má DPH, daň z příjmů PO, daň z nemovitých věcí a odvody na sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele. Důvodem jsou

především vysoké částky těchto daní a odvodů. Každá daň má vliv na jiné situace, které je potřeba v družstvu řešit (především na investování a personální politiku).

Vysoké odvody sociálního a zdravotního pojištění za zaměstnavatele jsou pro družstvo zátěží, která mu snižuje finanční prostředky použitelné na jeho jiné důležité činnosti a družstvo pak musí řešit personální obsazení. Z tohoto důvodů plánuje snižování stavu zaměstnanců a ponechání zaměstnanců, kteří mají praxi a jsou spolehliví.

Daň z příjmů PO ovlivňuje družstvo především při investičním rozhodování. Vysoká daň snižuje družstvu prostředky na investování do nového vybavení družstva, přestavby či zaškolení zaměstnanců. Přináší družstvu také možnost různých odpočtů (slevy na zaměstnance se zdravotním znevýhodněním), které si může uplatnit, a nebo si může odečítat ztrátu, což využilo družstvo po ztrátách v roce 2008 a 2012.

Největší vliv na řízení družstva má DPH a to především vzhledem k její velikosti. Roční odvedená částka se pohybuje okolo 18 000 000 Kč. Ovlivňuje tržby a na ně navazující výsledek hospodaření, podle kterého se družstvo rozhoduje o možnostech investic a jeho celkovém řízení. Tržby se snižují vysokou konkurencí ve spotřebním zboží a zvyšováním sazeb DPH, což vede k nižším nákupům.

Odvod daní družstvo nemůže ovlivnit, protože je upraven v zákoně stanoveném státem a spíše se musí přizpůsobovat každoročním změnám. Družstvo může maximálně využívat snižování daní o odpočty nebo v případě silniční daně uplatňovat snížení daně u nových automobilů.

Ekonomické oddělení družstva by se mělo nadále zaměřovat na optimalizaci rozložení investic a výběru metody odpisování vzhledem k jeho dlouhodobým plánům. Družstvo využívá zvýšení odpisu v prvním roce u nově nakoupeného majetku.

Družstvo své finanční prostředky investuje a tím snižuje základ daně. Základ daně si také snižovalo do roku 2014 poskytováním darů. Družstvu bylo doporučeno se k tomu vrátit a poskytovat dary na účely stanovené v zákoně.

Družstvo dále uplatňuje slevu na zdravotně znevýhodněné zaměstnance. Tuto slevu může uplatňovat, protože zaměstnává přibližně 30 zaměstnanců s lehčím nebo těžším zdravotním znevýhodněním. V tomto počtu zaměstnanců sleva činí 666 000 Kč, což je jedna z důležitých částek možných investovat nebo použít na zlepšení podmínek pro zaměstnance. Družstvo by mělo v zaměstnávání zdravotně znevýhodněných osob určitě

pokračovat, protože jim to přináší možnost této slevy a hlavně se též starají o zdravotně znevýhodněné občany, kteří by bez této péče byli nezaměstnaní.

Z celkového hlediska bylo zjištěno, že daně v družstvu mají vliv, ale ne tak podstatný, jak se předpokládalo. Vliv mají především díky jejich vysokým částkám a to hlavně daň z příjmů PO, DPH, daň z nemovitých věcí a odvody sociálního a zdravotního pojištění. Vzhledem k jejich výši ovlivňují družstvo v oblasti investování finančních prostředků. Zvyšování sazeb DPH způsobuje pokles tržeb a družstvo musí zhodnotit ziskovost či ztrátovost maloobchodních prodejen. Dále se rozhoduje, zda prodejnu při nízké ziskovosti zavřít nebo přinést návrhy na zvýšení tržeb prodejny.

V současné době je vysoká konkurence v prodeji potravinářského a nepotravinářského sortimentu a není lehké pro družstvo se v ní udržet. Z tohoto důvodu si nemůže dovolit snižovat šíři sortimentu na prodejnách. Navíc by mu to přineslo i náklady spojené s častějším zásobováním. Družstvo je jedním z posledních dodavatelů zboží i do horských oblastí Šumavy a zabezpečuje možnost nákupu pro starší občany v těchto lokalitách. Tito občané nemají jinou možnost k nákupu potřebných potravin či jiného zboží než v družstvu, proto družstvo nemůže přihlížet jen k rentabilitě, ale i k jeho důležitosti v těchto oblastech.

Družstvo se odvodům daní nevyhne, protože jsou stanoveny zákonem. Vzhledem k jeho velikosti a šesti předmětům činnosti je plátcem všech daní vybíraných v České republice kromě daní spotřebních a ekologických. Družstvo tedy odvod těchto daní neovlivní a může si jen uplatnit u daně z příjmů PO odpočty.

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Rentability družstva v období let 2011-2013.....	40
Tab. č. 2: Likvidity družstva v období let 2011-2013	41
Tab. č. 3: Ukazatele aktivity družstva v období let 2011-2013	42
Tab. č. 4: Ukazatele zadluženosti družstva v období let 2011-2013	43
Tab. č. 5: Čistý pracovní kapitál družstva v období let 2011-2013	44

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Rozdělení daní	15
Obr. č. 2: Výpočet základu daně.....	17
Obr. č. 3: Vliv zdanění na činnosti procesu rozhodování	30
Obr. č. 4: Vývoj počtu zaměstnanců v družstvu v období 2010-2014.....	36
Obr. č. 5: Vývoj počtu žen a mužů v družstvu v období 2010-2014	36
Obr. č. 6: Vývoj hospodářského výsledku družstva v období 2009-2013 (v tis. Kč).....	40
Obr. č. 7: Výkony družstva v období 2009-2013 (v tis. Kč)	42
Obr. č. 8: DPH za rok 2011	51
Obr. č. 9: DPH za rok 2014	51
Obr. č. 10: Vývoj tržeb v období 2004-2014 při změnách snížené sazby DPH	63
Obr. č. 11: Vývoj tržeb v období 2004-2014 při změnách základní sazby DPH.....	64

Seznam použitých zkratk

CP	Cenné papíry
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
Kč	Koruny české
KMP	Krizový management prodeje
PO	Právnícká osoba
ZKD	Západočeské konzumní družstvo

Seznam použité literatury

Odborné publikace

NÝVLTOVÁ, Romana a Pavel MARINIČ. *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 204 s. Prosperita firmy. ISBN 9788024731582.

DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.

HRDÝ, Milan a Michaela KRECHOVSKÁ. *Podnikové finance v teorii a praxi*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 267s. ISBN 978-80-7478-011-0.

MAREK, Petr. *Studijní průvodce financemi podniku*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2009, 634s. ISBN 978-80-86929-49-1.

MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony: úplná znění platná k 1.1.2014*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5171-9.

VALACH, J. *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress, 2001. ISBN 80-861119-21-1.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. Praha: Vox, 2014, 391s. ISBN 978-808-7480-236.

Elektronické zdroje

Daň z nabytí nemovitých věcí. Portál POHODA [online]. 2015 [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/zakony/danove-a-financni-pravo/zakon-o-dani-z-nabyti-nemovitych-veci-2015/>

Daň z přidané hodnoty. Wikipedia [online]. 2015 [cit. 2015-01-18]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Da%C5%88_z_p%C5%99idan%C3%A9_hodnoty

Daň z příjmů. Businessinfo [online]. 2015 [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/dan-z-prijmu-3462.html>

Finanční rozhodování a jeho součásti. Unium [online]. 2011a [cit. 2014-11-12]. Dostupné z: <http://www.unium.cz/materialy/0/0/financni-rozhodovani-a-jeho-soucasti-m29864-p3.html>

LUKÁŠOVÁ, Miriam, 2012. *Vysvětlujeme přenesení daňové povinnosti u DPH v příkladech*. Podnikatel.cz [online]. [cit. 2015-01-24]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/prenesení-danové-povinnosti-na-dph-ve-stavebnictví/>

MARTÍNKOVÁ, Michaela, 2013. *Dary jako odčitatelná položka od základu daně*. Portál POHODA [online]. [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/dary-jako-odcitatelna-polozka-od-zakladu-dane/>

Podnikové daně a jejich vliv na rozhodování. Unium [online]. 2011b [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: <http://www.unium.cz/materialy/0/0/podnikove-dane-a-jejich-vliv-na-rozhodovani-m29882-p2.html>

Přímé a nepřímé daně. Stormware [online]. 2014 [cit. 2014-10-15]. Dostupné z: <http://www.stormware.cz/ucetni-pojmy/dane/>

SUCHÁ, Ludmila, 2010. *Odpisy dlouhodobého majetku* [online]. Bakalářská práce. Znojmo: Vysoká škola ekonomická Znojmo s.r.o., [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: http://bp.svse.cz/2010_Bakalarske%20prace/%C3%9A%C4%8Detnictv%C3%AD%20a%20finan%C4%8Dn%C3%AD%20%20C5%99%C3%ADzen%C3%AD%20podniku/Odpisy_dlouhodob%C3%A9ho_majetku.pdf

Západočeské konzumní družstvo [online]. © 2013 ZKD Sušice [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: www.zkdsusice.cz

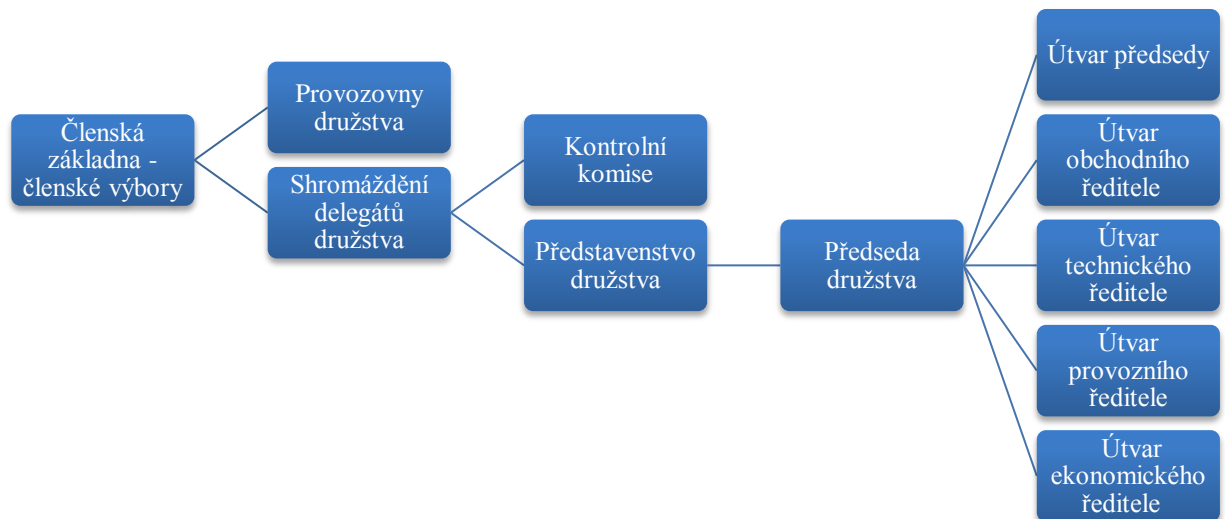
Zrychlené odpisy podle ZDP. Podnikátor [online]. 2012 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.podnikator.cz/provoz-firmy/ucetnictvi-a-dane/danove-vydaje/n:19451/Zrychlene-odpisy-podle-ZDP>

Ostatní zdroje

KRECHOVSKÁ, Michaela, 9. 10. 2014, ZČU Plzeň, KFU, Ekonomická analýza podniku, Přednáška na téma „*Finanční analýza*“

Přílohy

Příloha A: Organizační schéma ZKD Sušice

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Abstrakt

VRZALOVÁ, Kristýna. *Vliv daní na finanční rozhodování podniku*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 73 s., 2015

Klíčová slova: daň, DPH, daň z příjmů PO, základ daně, družstvo, finanční rozhodování, vliv daní

Tato bakalářská práce se zabývá vlivem daní na finanční rozhodování podniku. Je rozdělena do několika kapitol. První čtyři kapitoly představují teoretické poznatky, které souvisí s tímto tématem. Je zde popsán daňový systém v České republice, každá daň vybíraná v ČR, finanční rozhodování a vliv daní na různé činnosti a nastalé situace v podniku. Praktická část začíná představením společnosti, ve které je práce zpracovávána a to konkrétně Západočeské konzumní družstvo v Sušici. Dále jsou popsány daně odváděné družstvem finančnímu úřadu a jejich proces zpracování. Krátce je pojednáno o průběhu finančního rozhodování v družstvu. Poté je zde řešeno ovlivňování daní na toto rozhodování a to jaké daně na co mají vliv. V závěru práce jsou shrnuty zjištěné informace o vlivu daní na finanční rozhodování a zhodnocení přístupu družstva k tomuto tématu a návrhy na opatření v dalších letech.

Abstract

VRZALOVÁ, Kristýna. *The effect of taxes on financial decision of a company*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics, University of West Bohemia, 73 p., 2015

Key words: tax, VAT, corporate income tax, tax base, cooperative, financial decision-making, effect of taxes

This thesis deals with the effect of taxes on the business financial decision-making. It is divided into several chapters. The first four chapters present the theoretical knowledge that is associated with this topic. The tax system in the Czech Republic is described there as well as each tax levied in the Czech Republic, financial decision-making and the effect of taxes on the various activities and situation in business. The practical part begins with the introduction of the company, namely of the West Bohemian consumer cooperative in Sušice, in which the thesis has been composed. Then the taxes paid to the revenue office by the cooperation and their processing are described. Course of the financial decision-making in the cooperative is treated briefly. Furthermore, the effect of taxes on the decision-making is dealt with, i.e. what do the individual taxes influence. The conclusion of the thesis summarises the findings on the effect of taxes on financial decision-making and evaluation of the cooperative's approach to this topic, and the proposals for measures in the coming years.